

EGYENLŐSÉG

A MAGYAR ZSIDÓSÁG POLITIKAI HETILAPJA * MEGJELNIK HETENKÉNT EGYSZER

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V, LIPÓT-KÖRUT 26. SZÁM
(FÉLEMELET) ** TELEFONSZÁMOK:
SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYV-
KIADÓVÁLLALAT 144-30, NYOMDA 92-70

SZERKESZTETTE 1886-1915
SZABOLCSI MIKSA
SZERKESZTI
DR SZABOLCSI LAJOS

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: EGÉSZ ÉVRE
1600 KORONA, FÉL ÉVRE 800 KORONA,
EGÉSZ ÉVRE: JUGOSZLÁVIA RÉSZÉRE 200 DINÁR,
ROMÁNIA RÉSZÉRE 360 LEI, AMERIKA RÉSZÉRE
3 DOLLÁR * HIRDETÉSEK FELVÉTELNEK
A KIADÓHIVATALBAN: V, LIPÓT-KÖRUT 26. SZ.

Igy foglalt tért Magyarországon a zsidóság!

Válaszunk Gömbös Gyulának és Kovács Alajosnak

A nemzetgyűlésen Gömbös Gyula beszédet tartott a zsidóság félelmetes „térfoglalásáról“ Magyarországon. Számokat és adatokat olvasott fel arról, milyen „veszélye“ az országnak a zsidóság, adatokat, melyeket Kovács Alajos miniszteri tanácsostól, a Statisztikai Hivatal vezetőjétől kapott ellenünk.

Ezekre a Gömbös—Kovács-féle zsidóellenes adatokra más statisztikai adatokkal felelünk itt, olyan adatokkal, melyet „teljesen megbízható“, tehát nem zsidó tudósok állítottak össze. Olyan megállapításokkal, melyek „teljesen megbízható“, tehát nem zsidó politikusoktól származnak. Olyan ítéletekkel a magyar zsidóságról, melyek kétségbevonhatlanul konstruktív helyről származnak és melyek a magyar nemzet legkritikusabb küzdelmében, az örök igazságnak fényében íródtak le.

A magyar béketárgyalások aktái között, melyeket Teleki Pál gróf, Bethlen István gróf, Csáky Imre gróf és maga Apponyi Albert gróf is készítettek, számtalan szó esik a magyar zsidókról. Ezekből az aktákból, melyekkel a nemzet hivatalos képviselői küzdöttek Neuillyben a nagy igazságtalanság ellen, ezekből az aktákból közlünk alább szemelvényeket. Tessék elolvasni, hogy

Teleki Pál gróf és Bethlen István gróf a béketárgyalások hivatalos aktáiban

milyen statisztikákat közöltek a magyar zsidóságról!

Nem „zsidó“ ellenstatisztikával felelünk tehát Gömböséknek. De felelünk azokkal a statisztikákkal, melyeket 1920 tavaszán rólunk a magyar békeküldöttség bemutatott Párisban...

I.

Mit jelent a zsidók bevándorlása Magyarországra?

Gömbös—Kovács szerint: Végveszélyt a magyarságra.

A magyar béke delegáció hivatalos statisztikája szerint:

„a zsidó bevándorlás emelte a magyarság arányszámát“.

(Részletek a magyar béke delegáció 1920 január 14-ikén kelt II. sz. hivatalos jegyzékének 44. számú, a „magyarosodás“ról szóló statisztikai mellékletéből...)

Az anyaországban a magyarajkuak százaléka 1880-tól 1910-ig 46.6-ről 54.5%-ra emelkedett. Ez az egy emberöltő alatt elért 8%-os gyarapodás irigységet keltett külső ellenségeinkben. Az 1880 előtt állami elemi iskolával bíró községek 1910-iki népszámlási adata szerint itt a magyarok arányszáma 1.7-ről 4.4-re szökött fel. Ez a jelenség Bereg vármegye 9 ruthén községében a zsidóság hirtelen megmagyarosodásában leli magyarázatát. E 9 községből, ahol a lakosságnak több mint egyötöde zsidó, jelentékeny számban vándorolt ki a ruthénség, s helyükbe zsidók és magyarok telepedtek. Az abszolút számok is mutatják, hogy az

eltolódást nem a többségi lakosság (ez esetben a ruthének) megmagyarosodása okozza, mert a ruthénség száma azzal szemben, hogy a kivándorlók száma a félezret meghaladja, csak 258-cal apadt a de ugyanabban az évtizedben a magyarok (helyesebben a magukat magyaroknak valló zsidók) száma ott 3138-cal növekedett.

Az az erős népcseré, amely az ország gazdasági egységének hatalmas bizonyítéka, egyike volt a leghatékonyabb magyarosító tényezőknél. Minél mozgékonyabb valamely faj, annál könnyebben cseréli fel anyanyelvét. Nálunk a többség, a német-ség és a zsidóság könnyű beolvadása részben erre vezethető vissza. Míg a két előbb említett népelemet mozgékonyasága a kivándorlók sorában is az első két helyre vitte, addig a zsidók mozgékonyasága ellenkező módon, tömeges bevándorlás és gyors asszimiláció útján vezetett a magyar arányszám emelésére.

Év	Az izraeliták összes száma	Tízévi gyarapodás % -a	Az izraeliták közül magyar anyanyelvű volt	Tízévi gyarapodás % -a	Magyar anyanyelvű volt az izraeliták % -a
1880	624.826	—	365.400	—	58.5
1890	707.961	13.3	451.474	23.5	63.8
1900	826.222	16.7	594.451	31.6	71.5
1910	911.227	10.2	700.794	17.8	76.9

Ez a kis táblázat éppen 1% gyarapodást magyaráz meg a magyar anyanyelvűek arányszámának javulásában.

II.

Külön faj-e a zsidó, mely szembezáll a magyarsággal?

Gömbös—Kovács szerint: külön, idegen, veszedelmes faj a zsidó Magyarországon.

A magyar béke delegáció állítása szerint:

„A magyar zsidók fajilag már nem zsidók, hanem magyarok“.

(A béke delegáció 1920 január 19-én kelt B) kísérőjegyzékének 2. számú mellékletéből, melynek címe: Magyarország népei.)

A zsidók. A magyar zsidók száma — faji szempontból tekintve — meghaladja az egymilliót, antropológiai szempontból csak vallási különbséget mutatnak föl. Büszkén emlegetik, hogy a honfoglaló magyarokhoz török eredetű kazárok csatlakoztak, akik közül többen a zsidó vallást vették fel. Bizonyos, hogy a XIII. századig Magyarországon jobb bánásmódban részesültek, mint a nyugati országokban. A következő században Nagy Lajos rövid időre megfosztotta őket előnyös helyzetüktől. A Habsburg-ház állandóan üldözte őket. 1790 óta a magyar törvényhozás sorsuk javításával foglalkozik. Ez volt az oka annak, hogy mikor 1867-ben emancipálták őket, számuk félmillióra rugott. Legnagyobb részük teljesen asszimilálódott a magyarokhoz. Képességeik a kereskedelem és az ipar felé terelik őket. Emancipációjuk óta résztvesznek az ipari vállalkozásokban. Velük született internacionalizmusuk ellenére is kiváló magyar írókat, tudósokat és művészeket adtak nekünk. A magyar nemzeti lélekhez való asszimilációjuk következtében el kell ismerni, hogy faji szempontból, a magyar zsidók már nem is zsidók, hanem magyarok.

III.

Azonos-e a zsidóság a magyarsággal?

Gömbös—Kovács szerint: a zsidóság nem azonos a magyarsággal, melytől elveszi a pozíciókat.

A béke delegáció aktáinak állítása szerint az erdélyi megyékben:

„zsidó felekezet és magyar nemzetiség azonos fogalma“.

(A béke delegáció II. jegyzékének 7. számú mellékletéből.)

„Bizonyítják a nemzetiségi adatok helyességét a felekezeti adatok is ott, ahol a felekezet és nemzetiség majdnem azonos fogalom. Az erdélyi 15 vármegyében pl. így alakulnak a számok:

Római katolikus, református, unitárius és izraelita együtt van	906.460
Magyar van	918.217
Agostai B. evang. van	229.028
Német van	234.065

Görög kath. és gör. kelet van	1.542.268
Román és egyéb anyanyelvű (fulnyomdán cigány) van	1.526.065

A felekezeti megoszlás tehát teljesen igazolja a nemzetiségek számát is.

IV.

Magyar lett-e a zsidóság?

Gömbös—Kovács szerint a zsidóság ellen magyar védelmi szempontból küzdeni kell.

A béke delegáció statisztikája szerint:

„az izraelita felekezet a róm. kath. és reformátussal együtt magyar jellegű felekezetnek számít.“

(„Erdély néprajzi adatai“ című aktához a 12. számú statisztikai táblázat.)

„A magyar és nemzetiségű jellegű felekezetek gyarapodása Erdélyben az utolsó 30 év alatt.

Accroissement des confessions de caractère hongrois, allemand et roumain dans la Transylvanie pendant les dernières 30 années.

Increase of the confessions of Hungarian German and Roumanian character in Transylvania during the last 30 years.

Év Année Year	Róm. kath. Cath. rom. Roman-catholics	Ref. és unit. Reform. et unit. Calvinists and unitarians	Izraelita Israélites Israelites	Ag. hitv. ev. Luthériens Lutherans	Görög kath. és görög keleti et gr. orient. Greek-Cathol. and orth. Greeks
En — in — 1880-ban	263.816	351.463	29.993	199.551	1.238.902
En — in — 1890-ban	284.808	387.351	39.148	208.758	1.331.080
En — in — 1900-ban	331.199	429.198	53.065	222.345	1.440.874
En — in — 1910-ben	375.395	467.061	64.074	229.028	1.542.268
1880-tól 1910-ig gyarapodás Accroissement de 1880 à 1910 Increase from 1880 to 1910	111.509	115.598	34.081	29.477	303.466
	261.188				
	Magyar jellegű felekezetek Confessions de caractère hongrois Confessions of Hungarian character			Német jellegű felekezet Confession de caractère allemand Conf. of German char.	Román jellegű felekezetek Confessions de caractère roumain Confessions of Roumanian character

Ezzel a megdönthetetlen adatokkal felelünk Gömbös Gyulának és Kovács Alajosnak. A zsidóság „térfoglalása“, mint ez adatokból kiderül, áldásává és jótéteményévé vált a magyar nemzetnek!

A 35-ik!

Tekintetes Szerkesztőség!

Becsés lapjuk legutóbbi számában olvastam a Váry Albert ügyész ur által összeállított ellenforradalmi mártírok névsorát. Tisztelettel értesitem Önöket, hogy ez az összeállítás lényegesen hiányos, mivel a Hatvanban történt gyilkosságok között nem olvasom a boldogult testvérbátyám,

Hajdu Aladár

nevével, akit szegényt itt, a saját házamban udvarán 1919 május hó 4-én a Budapestről lerándult terrorcsapat emberei renobverből agyonlőttek, mint zsidó ellenforradalmárt. Ezt elhajtottam b. tudomásukra hozni.

Kiváló tisztelettel!

Hajdu Armin (Hatvan)

Gömbös beszéde után

Gömbös Gyula a törvényhozó: Amit akar, amit mond: az megvalósul, amit akar, amit a nemzetgyűlés elé hoz: abból törvény lesz. Mögötte az egész kormány-párt. Ez a hatalom ércfedezetet ad minden szavának. S arra indít, hogy komolyan vegyük minden szavát.

Gömbös pénteken nagy beszédet mondott a nemzetgyűlésen. Ebben a beszédében, többek között, a zsidó-kérdést illetően is új programot adott. Tudjuk, hogy az ő programjából igen hamar lesz valóság. Gondoljuk tehát át alaposan.

A fajvédelmi gondolat apja: Gömbös Gyula.

Amikor felbukkant: ez számunkra új volt és megrendszabályok megszületnek. Ez a kurzus legerősebb fegyvere ellenünk. Mit tartalmaz? Azon a címen, hogy a magyarságot meg kell védeni, állásfoglalást követel a zsidók ellen.

Amikor felbukkant: ez számunkra új volt és meglepő.

Eddig ugyanis nem ez volt a magyarság vezető gondolata. Nem ez, hanem az, amelyet Teleki Pál gróf miniszterelnök és külügyminiszter Párisban, a békekonferencián hangoztatott s amely úgy szólt, hogy zsidó és magyar között különbség nincsen s a zsidó éppen olyan fontos része a nemzettestnek, mint a nemzsidó.

Ezt a gondolatot hirdette Párisban, másfél esztendővel a kommun bukása után, gróf Teleki Pál és ezt a gondolatot fejezte ki két és fél évvel a kommun bukása után Genfben gróf Bánffy Miklós külügyminiszter, aki kijelentette a magyar kormány nevében Lucien Wolff zsidó delegátus előtt, hogy Magyarországon teljes a liberalizmus, a magyar kormány liberális alapon áll s a zsidóság a magyarság integráns része.

És ezt a helyzetet hirtelen felborították.

Gömbös Gyula azt mondotta: aki a zsidót magyar-nak számította — tévedett.

A tévedés kiküszöbölésére való a fajvédelmi gondolat.

Gömbös beszéde a fajvédelmi gondolat jegyében áll s Kovács Alajos statisztikai adatain épül.

Ezeket az adatokat hiteleseknek mi nem ismerjük el. Tudjuk nagyon jól, hogy van olyan magyar talifundium, amelyből, egyetlenegyből, kitelnék a zsidó kézen lévő földek összessége és Gömbös Gyula is tudja nagyon jól, hogy mennyi szó fér a katonai adatokhoz fűzött konzekvenciákhoz is. Az Avarffy-per megtette a hatását s midőn Fábrián Béla figyelmeztette Gömböst a 10.000 hősi halottra, az elesett zsidó katonák előtt Gömbösnek is meg kellett hajtania a zászlót.

Bár Gömbös beszédét Kovács adataira alapította, s bár ezek az adatok tévesek is, ez micsém von le ama fajvédelmi program súlyából, amelyet Gömbös beszéde második részében bejelentett.

Vizsgáljuk meg ezt a fajvédelmi programot a zsidó fajvédelem szempontjából s kíséreljük meg, hogy megfeleljünk erre a kérdésre: mi Gömbös Gyula új fajvédelmi akciójával szemben a teendő?

A beszédében három olyan mozzanat van, mely különös figyelmünkre tarthat számot.

Az első: a numerus clausus megerősödése. Az az osztatlan taps, amellyel a nemzetgyűlés gróf Andrássy Gyulától Gaal Gasztonig Gömbös ama kijelentéseit fogadta, amelyek a numerus clausus fentartására, fennmaradására vonatkoztak, ez a taps kétségtelenné teszi, hogy hosszú-hosszú éveken át lehetetlen lesz megbolygatni a Haller-törvényt.

A második figyelemreemeltető mozzanat: annak a

bejelentése, hogy be kell nyújtani a középiskolák numerus claususára vonatkozó törvényjavaslatot is. A középiskolai zsidó diákok számát is le kell szállítani 5%-ra. Nincs messze az az idő, amikor a gimnázium első osztályába csak olyan zsidó gyerekeket fognak felvenni, akiknek az ősei már 1848 előtt is itt laktak Magyarországon. A perspektíva szomorubb, semhogy tréfálkozásra lehetne kedvünk. De meg kell állapítani, hogy a határok egyre szűkülnek. Nemsokára talán azt fogják kívánni tőlünk, hogy okirattal mutassuk ki gyermekeink beiratásakor, hogy őseink már Budavár visszafoglalásakor is, 1686-ban, pesti lakosok voltak...

Ha a Haller-féle középiskolai rendeletről törvény lesz, ennek még súlyosabbak lesznek a következményei, mint a főiskolai numerus claususnak. Első gimnazistákat ugyanis bajos kiküldeni külföldre...

E rendszabály ellen azonban, szerencsére, van módunk védekezni. A védekezés egyszerű. Szaporítani kell a zsidó középiskolák számát. Senki sem emelhet kifogást az ellen, ha mi, mint felekezeti kisebbség, felekezeti tanintézeteket állítunk fel, annál inkább, mert hiszen a fennálló zsidó iskolákról az összes illetékes tényezők csak a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoztak mindig s nyilatkoznak ma is.

A teendő tehát ez: még egy zsidó gimnáziumot kell felállítani a meglévő kettő mellé Budapesten, Miskolcon és Nagykanizsán zsidó kereskedelmi, Békéscsabán zsidó reált, Debrecenben kiegészíteni a zsidó gimnáziumot, hogy azok a gyerekek is tanulhassanak, akiknek a dédapjuk csak 1850-ben telepedett le Magyarországon.

A harmadik bejelentett intézkedés: a földbirtok numerus claususa. Mi nem vagyunk agrár lap, inkább a városi lakosság lapja vagyunk és nem igen értünk agrár kérdésekhez. De mégis, esőndösen és szerényen meg megjük következtetni annak a felvilágítását, hogy például a Lederer-féle esőknai mintagazdaságra vagy a Kobner-féle szászbereni birtokra külföldiek és földművelésügyi szakértők látogattak el minden időben tanulni, hogy például a szabóeszmegyei zsidó gazdálkodók a magyar gazdátársadalmat színejavához tartoznak s meggyőzően szemléltetik, hogy a zsidó meg tudja becsülni a magyar földet, a magyar föld termékeit, a magyar föld kincsét s hogy a magyar föld, amelyen zsidók gazdálkodnak, jó kézben van, bersületes kézben van, magyar kézben van.

Nincs rá ok, hogy elvegyék tőlük.

Gömbös Gyula beszédének óriási hatása volt. Es ahogyan néztük a lelkesen tapsoló egységespárti képviselőket, megkeseredett a számuk egy gondolattól. Arra gondoltunk, hogy a választásokon zsidó hitközségi elnökök testületileg vezették hűveiket az urnák elé és szavaztatták le őket a Bethlen-listára, cionista lapok ingyen-példányokban hirdették a közönségnek, hogy a párt diadala a liberalizmus diadala lesz és hogy Bródy László és Baracs Marcelnek azért kellett kiesnie a nemzetgyűlésből, mert a zsidó lakosság egy része a Gömbös-párttá ama frakciójához csatlakozott, amely Heinrich Ferenc nevével ment kortesultra.

Erre gondoltunk s a zsidó tragikumra a Gömbösnek tapsoló képviselők láttára. A képviselők, imé, lelkesen helyeselték újabb zsidó existenciák tönkretartását. S a helyeslők s a tapsolók közül igen sok zsidó hitközségi elnököknek, zsidó lapoknak, zsidó agitációnak köszönhetette, hogy ott áll a nemzetgyűlésen s tapsolhat Gömbös Gyulának, a fajvédelmi gondolat apostolának.

Mikor utolsókká lesznek az elsők!

Írta: Dr. Pfeiffer Ignác, műegyetemi tanár.

Az utóbbi napokban sajtóban, parlamentben egyaránt sok szó esett a különböző fajta *főtanácsosok kinevezéséről*, és különösen arról, hogy ezen kinevezések körül a numerus claususra tekintettel egyáltalában nem voltak, mert a főtanácsosok igen jelentékeny százaléka *zsidó, vagy nemrégiben kitért hitsorsosunk*.

Azon való örömünk azonban, hogy felvirradt végre a nagy napnak hajnala, amelyen a magyar zsidóságnak Magyarország körül szerzett érdemei igaz méltánylásban részesülnek, *nem egészen zavartalan*.

Nem hisszük, hogy az új erkölcsi alapokra felépített Magyarországon címeket és méltóságokat *vásárolni lehessen*, de mégis aggasztó jelenség, hogy a keresztény sajtó, nap-nap után *célzásokat tesz, sőt nyíltan is megvádolja a kormányt azért, hogy pénz ellenében osztogatja legalább a rendezetlen felekezetiútnak a „Méltóságos” címeiket*.

A „Magyarság” december 12-iki számában például „A Goldbergerék tekintélye” című vezércikkében foglalkozik az újabb címadohányozásokkal és többek között ezt írja: „Ott tiszteljük e nevek között, hogy másokat ne is említsünk, annak a budai Goldberger urnak a méltóságát is, akit nemrégiben még mint a leghitványabb hazaárulót kellett rettegnünk, aki ellen hadseregeket mozgósítottak s akiről ime kiderül, hogy nem is olyan fekete, amilyenre festették, s pompásan megfelelt annak a célnak, hogy a hazafias és közérdekű tevékenység mintaképe legyen, persze, ha már előzőleg megfelelő érdemeket terrorizáltak ki belőle. Olvassuk például a kormánytanácsosok és főtanácsosok legfrissebb korosztályának végelethatalatlan névsorát, nem keressük, melyik név mit jelent s milyen közgazdasági, társadalmi, kulturális vagy hivatali érdemek rejtőzködnek mögötte? Még csak arról sem akarunk statisztikát csinálni, hogy ime azon a bizonyos tulsó oldalon se lehet immár ok a panaszra: hála Istennek, a numerus clausus a méltóságos címek között nem igen érvényesül, vagy ha igen, akkor inkább megfordítva: szegény keresztények, már akár érdemek híjjár, akár egyéb okokból határozott kisebbségben vannak...”

Hát mi, akik a rendtörvénytől, mielőtt meghozták volna is, félünk, nem merjük elhinni, hogy az új erkölcsökkel összefér a címek és méltóságok pénzért való osztogatása, de ha így volna, akkor

azokat a zsidókat, akik ilyen vásárra kaphatók, mint embereket másodrendűeknek, mint zsidókat utolsóknak kellene tekintenünk.

A régi korrupciós, liberális időkben is hallottuk nem egyszer, hogy kitüntetésekért pénzért lehetett szerezni és hogy különösen a választási költségek fedezésének kedvelt módja volt a *kitüntetések árubabocsájtása*. Vétenénk a Magyarország megbecsülésére hozott törvény ellen, ha egy pillanatra is helyet adnánk annak a gondolatnak, hogy a lefolyt választások alkalmával a debreceni, nagykanizsai, balatonfüredi darvak költségeit hasonló forrásu pénzekből fedezték. Jól tudjuk, hogy a fajvédelem eszméjéhez való ragaszkodás serkentette a darvakat, jól tudjuk, hogy ilyen költségek fedezésére a kormánynak pénze nem volt, mert egészen bizonyos, hogy erkölcsével, méltóságoknak pénzért való osztogatása össze nem fér. De azt sem hisszük, hogy Magyarországon *akadna zsidó, aki hiúságának legyeztetése árán támogatná azokat, akik nyíltan és leplezetten a zsidóság ellen törnek*.

És ha rendes körülmények közt megértjük, hogy a kellő erővel tányérozó cigánynak az is lerója adóját, aki a cigányzenének különben nem barátja: megértjük azt is, hogy a magyar főiskolák barátai között, a numerus clausus lelkes apostolai mellett *legelső zsidó nevekkal találkozunk*. A kitüntetésekéről azokban azt hisszük, hogy azokat nem szállítják szó nélkül házhoz, hanem igenis meg szokták az illetőket kérdezni, vajjon az izlésüknek megfelel-e. Lehetetlen, hogyha az ilyen kitüntetésnek ára van, árát pedig egy zsidóellenes politika alátámasztására használják, hogy *akadjon zsidó, aki az ilyen méltóságot vállalná*, még akkor is, ha a korona 0.22 centimen áll Zürichben. Éppen ezért óvást emelünk a kurzussajtó gyanúsítása ellen, amellyel nemcsak Magyarország jó hírének megbecsülésével szemben vétkeznek, hanem meggyanusítják azokat a zsidókat, akiket mi is elsőeknek szeretnénk tartani, de utolsókká, ha maguknak valóban pénzen vásároltak kitüntetések.

A zsidó és a magyar föld

Írta: Szatmári Mór.

Gömbös Gyula a zsidóknak a mezőgazdasághoz való viszonyát is revízió alá akarja venni. Sokalja a zsidó földbirtokosokat és zsidó nagybérlőket. Azt mondja, ez olyan jelenség, ami ellen küzdeniök kell. Hogyan? Ezt nem mondta meg. Nyilván a numerus clausus valami új fajtájára gondol. Ez az ötlete szegyet ütött a fejembe. Új terméke az antiszemita elfogultságnak. Állami érdek nem fűződhetik hozzá. Az állami érdek szempontjából a zsidóknak a mezőgazdaságban való részvétele sohasem volt káros Magyarországon. Ellenkezőleg, amióta jobban érvényesülhetett, vagyis 1867 óta hasznos és eredményes volt. Ezt a legfanatikusabb antiszemita se vitathatja el. Nekem bőséges alkalmam volt arra, hogy még a háboru előtt, orsz. képviselőségem tiz esztendeje alatt, meg azóta is az ország különböző vidékein megismerkedjem igen sok magyar zsidó birtokos és zsidó nagybérlő gazdálkodási rendszerével és lélektanával. Mindenkinél megállapítottam azt, amit mindenki más is megállapíthatott: hogy gazdálkodási

rendszerüknél, a föld szeretete mellett a föld okos művelése, a föld termőképességének gondos növelése, lélektanukban pedig az egészséges szociális érzés és gondolkodás alkotják a vezető szempontokat.

Mintagazdaságokat teremtettek. Elhanyagolt földeket megjavítottak s a mezőgazdasági tudományok vívmányainak gyakorta áldozatokkal járó fölhasználásával csináltak valóságos oázisokat előbbi sivár területek helyén. Amennyire nagybirtokban, vagy nagybérlésben lehetséges, intenzív gazdálkodást létesítettek, s egész környékeknek valóságos iskolát csináltak az okszerű, hasznos és eredményes mezőgazdaság számára. Sehohsem tapasztaltam a keresztény birtokosok, vagy éppenséggel a keresztény kúsgazdák részéről a siker miatt gyűlölködést a zsidó mezőgazdák iránt. Ellenkezőleg, sok elismeréssel voltak a hasznos, példaszerű tevékenységgel szemben. Az ország sok vidékén épp a zsidó mezőgazdák, birtokosok és bérlők példáiból okulva, jobba, európaiabbá, eredményesebbé fejlődött a mezőgazdaság. Ez annyira nyilvánvaló, hogy teszem az Omgé-ben sohasem merült föl panasz a zsidó gazdálkodási rendszerek ellen.

Mérő Jenő Butorgyára, Budapest, VII., Rózsa-utca 22. sz.
Kizárólag elsőrendű butorok.

Hogy ebből a zsidó birtokosoknak és bérlőknek anyagi hasznuk volt, az természetes. A lelkiismeretes, céltudatos munka eredményességének jogosultságát senkise vonhatja kétségbe, főképp ha az ilyen munka magának az országnak is kétségtelen javára és hasznára szolgál. Már pedig erre szolgált, mert a többtermelés olyan elemi feltétele par excellence agrikultur államban az ország gazdasági fejlődésének, melyet nem pótolhat semmiféle antiszemita fajvédelmi teória.

A földhöz ragaszkodó nagy és mély szeretet nélkül nem is képzelhető okos, jó mezőgazdálkodás. A földhöz ragaszkodó ez a nagy szeretet és hűség pedig együtt jár az őszinte és meleg hazafisággal. A földhöz ragaszkodó ez a nagy szeretet magyarázza meg azt, hogy a zsidó bérlő soha sehosem üz rablógazdálkodást, nem fosztja ki a föld termőerejét, hanem úgy táplálja, gondozza, úgy dédelgeti, mint az anya a gyermekét. És amint szereti a földet, szereti a munkásnépét, szereti a cselédjeit. Ezekkel szemben emberséges, mert meg van ehhez a szociális fogékonysága. Sokszor, sok helyen igazi meghatottsággal néztem a gazda és a cseléd viszonyát. A gazda elismerő méltányosságát a cseléd hűsége és hűszerelele viszonozta. A vörös uralom alatt sok elmenekült zsidó birtokos vagy bérlő vagyonát az ott maradt cselédség hiven, becsületesen őrizte csupa hálából jószágos gazdája iránt. Ami pedig éppenséggel imponált, az a magyar zsidó birtokos és bérlő műveltsége és az ezzel járó izlés finomsága. A magyar zsidó földbirtokos kastélyának termeiben láttam neves magyar és külföldi festők képeit, a könyves polcokon pedig ott találtam a magyar irodalom termékeit. Régieket és leg-

ujabbakat. Mert nem parlagias és nem pöffeszkedő. A földművelést, a mezői gazdálkodást főiskolákon tanulta. Vagy itthon, vagy külföldön. Épp ezért hálás a tudománynak és a tudományok terjesztőinek.

Nem mondom, hogy nincsenek kivételek. Nulla regula sine exceptio. De a magyar zsidó birtokos és nagybérlő általános természetrajza olyan, hogy nem érdemel gáncsolást se nemzetgazdasági érdek, se hazafiság, se kulturáltság szempontjából. Nem említek neveket, mert még rámfognák, hogy személyi kultuszt csinállok. De ám látogasson el Gömbös úr Bihar-, Szabolcs-, Békés-, Szolnok-, Csanád-, Csongrád-megyék zsidó birtokosaihoz és nagybérlőihöz. Megtalálja ott az okszerű mintagazdálkodás minden tényezőjét és megtalálja a szaktudás, a kulturáltság, a szociális gondolkodás, a lelkiismeretes munkakészség, a tökéletes vendégszeretet és sok uri virtus mellett azt a mély, hamisítatlan hazafiságot is, mely a termőföld barázdáiból, a kiáradó földszagból épp úgy megy bele a lelkekbe, mint akár a történelmi tradíciókból.

Ezt meg Herczeg Ferencről tudom. A csanádi püspök mondta el Herczegnek, hogy míg a püspökségi uradalom önkézelésben volt, a jószágkormányzó minden esztendő végén azzal számolt be, hogy nem maradt haszon. A püspök meguntta a dolgot, bérbe adta földjeit, jobbára zsidóknak s attól fogva hasznot hoztak a földek a püspöknek és a bérlőknek is, sőt az egész környéknek is.

Hagyjanak hát békét a zsidó birtokosoknak és nagybérlőknek! Hagyják őket békességben dolgozni, mert munkájuk javára válik a magyar államnak.

Akik már 48 előtt is magyarok voltak . . .

Gömbös Gyula nemzetgyűlési nagy beszédében azt mondta, hogy azokkal a zsidókkal hajlandó együtt dolgozni, akiknek már vannak történelmi tradícióik, akiknek az ősei már 1848 előtt is itt éltek Magyarországon.

Gömbös aligha tudja, hogy a ma itt élő zsidóság őseinek túlnyomó többsége már 1848 előtt is

kimutathatóan itt élt Magyarországon,

hogy már akkor is igen tekintélyes volt az „izraelita magyarok” száma, akik már akkor is aránylag nagy számban folytatták azokat a foglalkozásokat, amelyekben számuk ma is a legnagyobb, nagy számmal szerepelnek az iskolák tanulóinak névsorában,

messze a köteles százalékon felül

vették ki részüket a szabadságharcból, ahol hazafias magatartásukat minden arra illetékes tényező elismerte és megbecsülte.

1848 előtt, a kezünkben lévő hiteles statisztikai adatok és névjegyzékek szerint,

majdnem 300.000 zsidó élt Magyarországon.

A 300.000 zsidó közül a szabadságharcban

Kossuth Lajos Jászberényben tett hivatalos kijelentése szerint 20.000 zsidó katona vett részt.

Komárom hős védője: Klapka György tábornok is kijelentette, az Egyenlőségben 1897 október 10-én közzétett levelében, hogy az általa szervezett veszprémi zászlóalj legénységének

1/12 része zsidó volt

és hogy épp ilyen számosan voltak találhatóak a zsidók

a szegedi zászlóaljban is. Sok zsidó harcolt ezenfelül a győri, a kassai s a többi zászlóaljokban is.

Ezek a zsidók nemcsak harcoltak, de vitézül harcoltak. Száz és száz hőstettük emléke maradt ránk. A kálozdi hősök között ott találjuk Spitzer Dávid nevét. Vitézségéért a Honvédelmi Bizottmány okiratilag mondott köszönetet. Az osztrák armádiából egymás után szöknek haza a zsidó magyar katonák. Stern (Csillag) Rakonichból érkezik 14 emberrel s Hunyadi-huszárrá lesz. Weiner Jakab Radetzky-husár Milanóból dezertál, itthon őrmesterré lesz és számos vitézségi érdmet kap. Freudenberg Márk 16 éves korában lép be önkéntesnek a földvári zászlóaljba. Egy hőstettéért Klapka hadnaggyá lépteti elő. Bajtársai közül a földvári csatában elesett Mayer Mózes és Rosenfeld Lipót. Mindkettő önkéntes. Freudenberg ejtette foglyul Buda visszafoglalásakor a sebesült Hentzit. Pollák Mór szegedi lakos 16 éves korában, bár alkalmatlannak találtatott, önként mégis belépett a honvédségbe és hadnaggyá lépett elő. A székelyudvarhelyi Springer Izsáknak hét fia harcolt a magyar zászló alatt. Budavár visszafoglalásakor Aulich tábornok Ballagi (Bloch) Károly hadnagyot, ki elsőnek lépett a bástyára, kilüntette. Palánkánál Hirsch Lipót mentette meg a honvéd zászlót. A tápióbszkei harc után Schultz Bódog honvédtábornokot a nyiregyházi Hoffmann Adolf mentette meg, aki a nagysallói ütközet után hadnaggyá lépett elő. Schauer Adolf hadnagy és Pollák Izidor tűzér kiérdemelte az arany vitézségi érdmet. Weisz Ágoston százados hosszabb ideig volt Pétervár parancsnoka. Vitézségi érdmet kapott.

Őrnagyi rangban küzdöttek a honvédségben: Arányi (Goldner) Károly (Budapest), Csemegi (Nascher) Károly (Budapest), kuriai bíró, Dallos (Singer) Elek (Budapest), ny.

Házasságokat

csak jobb körökben ajánl FISCHER. Ajánlata komoly és megbízható. Megbeszélések mindennap 9 órától 8-ig Dohány-utca 68. szám. * * Telefon: József 129-51

KOMAROMI HARISNYAÁRUHAZ Nagymező-utca 14. sz. (Andrássy-ut mellett)

Selyemharisnyák, Jumperek és különleges kötött-szővött árak mélyen leszállított árakban december 31-ig.

alezredes, Gross Henrik (Budapest), Holländer Leó (Eperjes), Neumann József (Pápa), Reinfeld Dénes Dániel, Taus M. (Zala).

Századosok voltak: Arányi (Goldstein) Márk és Mór (Pécs), Becsági (Ehrenzweig) Miksa (Budapest), Gajary (Betelheim) Antal (Arad), Bleuer Ignác (Budapest), Csatary (Gross) Lajos (Budapest), min. tan., Csemegi Ignác (Budapest), Egyessi Vince (Budapest), Fekete Dániel (Budapest), Frankl Jakab (Budapest), Gross Mór (Nagyvárad), Hirschmann (Arad), Holländer Gyula (Debrecen), Keller N., Pap (Kohn) Vilmos (Arad), Korn Fülöp (Pozsony), Kornstein Ignác (Ungvár), Kövy (Stein) Zsigmond, Krauss Károly (Arad), Löwy Bonyhád (Pápa), Lulei Manó, Mandel N., Schlesinger N., Stern Samu (Budapest), Weiss Ágoston (Komárom), Zerffy (Hirsch) Gusztáv.

Tudjuk ezenkívül 27 főhadnagy, 70 hadnagy, 3 törzsorvos, 30 főorvos, 14 alorvos, 2 táborigazgató, több száz őrmester és tizedes nevét is. Köztük szerepel: Ballagi (Bloch) Károly, Chorin Henrik, Helfy-Heller Ignác, Hübsch Adolf dr., a híres newyorki rabbi, báró Lévy Henrik, lovag Mogyoródy Krauss Adolf hadnagyok, Löw Lipót szegedi főrabbi, Einhorn E. Ignác (Horn Ede) táborigazgató, Öváry Lipót, később országos levéltáros, őrmester stb. stb.

Görgy Arthur fővezér, megkérdezte a zsidó katonákról, szórul szóra azt felelte, amit a Doberdó Mária Terézia-rendes hőse: Lukachich Géza báró írt a magyar zsidó katonákról az Egyenlőségnek. Azt t. i., hogy nem emlékszik arra, hogy a zsidó honvédek kisebb mértékben feleltek volna meg kötelességüknek, mint más vallású bajtársaik, ellenben emlékszik rá, hogy minden katonai erényben derekasan versenyeztek többi bajtársaikkal.

Nemcsak honvédek: polgárnak is értékes elem volt a zsidó. 1846-47-ben a kis Pest városában mintegy 3300 zsidó család élt, kb. 17.000 zsidó lélek. Közülük 1846-47-ben volt orvostudor: 43, sebész: 15, fogorvos: 7, széplő: 11, költő: 1, szerkesztő: 2, tanító: 67, patenáris hadastyán: 10, mesterember: 422, királyi szabadalmazott nagykereskedő: 21, nagykereskedő: 121, kereskedő: 881... És már 1846-47-ben orvostudorrá avattak: 10, sebésztudorrá: 1, sebész-mesterré: 2, okleveles sebészre: 17 zsidó diák. És járt a bölcsészeti fakultásra: 40, az orvosira: 91, a sebészeti: 36, a bábászati: 14, a szemészeti: 8 zsidó diák.

Mi már itt voltunk 1846-ban is. És akkor már nagyban működött „kegyelmes királyi engedelményel” a magyar szó ismeretének terjesztésére megalakult zsidó

Magyarosító Egylet

Is. Emléke ránk maradt. De hogy az antiszemita hecek mesterei mit tettek a magyar kultúráért, hogyan küzdöttek a szabadságharcban, arról nem találtunk feljegyzéseket az ötvenes évek évlapjaiban.

Petőfi és Politzer

Kutatva régi írások között, bizást hisszük, hogy a lapok hasábjain alkalmunk lesz még újabb adatokat is közölni, Petőfi zsidó vonatkozásairól és biztos, hogy ilyen természetű adatok vannak még, — elrejtve, — amelyek csak arra várnak, hogy észreveggyék és napvilágra hozzák. Egy újabb adatot itt közlünk: *Petőfi 1840-ben a pápai református kollégium tanulója volt, ahol a negyedik osztályt járta. Növendéktársai között volt két zsidó fiú is, mindkettő kereskedők gyermeke. Ezek egyikét Politzernek hívták, kihez egy Parragh Gábor nevű tanuló Petőfit beajánlotta házi nevelőnek. „A derek izraelita készséggel fogadta az ajánlatot s Petőfit nevelőnek felnevelte, havonként tíz váltóforinttal díjazta, mely összeg az akkori olcsó világban ritka szerencse volt egy szegény tanulóra nézve, kis vidéki városban.” (Az érdekes relikvia olvasható a Koszora 1884. 20. számában, „Petőfi Sándor mint pápai tanuló 1840-41-ben” cím alatt.)*

Erődi Jenő.

Az óbudai pap tragédiája

Magasabb hatalom megirigyelte a mi kis körünk csendes boldogságát. Belemarkolt a szívünkbe és megfosztott megértő társától, odaadó jóbaráttól bennünket, lelkipásztortól egy ősi, tekintélyes hitközséget, feltündöklő fénytől a magyar zsidóságot.

Rejtélyes misztikus összefüggések!

Mikor néhány nappal előbb részt vettünk boldogult Venceljaner kartársunk temetésén, az *él mólé ráchámim* imádság után azt mondja nekem: „Érdekes, az én héber nevem is ugyanaz: *Jicchok Jehudó*.” A temetőavatás napján, amelyen azt a tömör, gondolatokban dus, szavakkal ékes utolsó beszédét tartotta, mely az Egyenlőségben megjelent, történetesen szerencsétlenül járt rabbikra terelődött a szó társaságunkban és az egyik rég elfelejtett esetre emlékeztettem: a körülbelül 30 év előtt szintén a vonat kerekei alá került *kóbányai rabbi-helyettesre*. Utólag mily jóslatszerűen hangzik kijelentése, mellyel a székesfehérvári állást visszautasította: *engem a vilámos köt Budapesthez!*

Az új temető felavatásakor az emberek lelkét megrázta azzal a kérdéssel: „*összeszorul a szívünk, ha arra gondolunk, ki lesz az első lakója az élet házában?*” Azt hitte akkor, hogy ez szónoki kérdés és nem sejtette, hogy maga fogja megadni a véres, kegyetlen feleletet rá. Szegény barátunk szívszorultva kérdezte: megvan az új temető, felépítettük az új *cidduk háddin* házat, vajjon kit szemel ki első áldozatnak? S megkapta a borzalmas választ: *téged!* Nekünk pedig megrémeg bele a lelkünk.

Ez a tóra s ez jutalma? Kora ifjúságában jutott árvaságra, alig két éves korában elvesztette édesanyját. Édesanyja bus magányban él Nagyváradon. Két héttel ezelőtt ölelte meg utoljára fiát, kire méltán volt büszke s máig sem tudja, hogy kincsétől megfosztotta az Ég. De az anyai szív tudatlanul is megérzi a csapást, talán azért rándultak még a hiradás szerint ennek az anyai szívnek izmai oly görcsösen a temetés órájában. Az árva gyermek jótévő lelkéhez, rokon nevelőszülőkhöz került és szigorú zsidó vallásos szellemben nevelkedett. Majd a rokon mádi rabbi veszi fel jesivájába, ahol feltűnik éles elméjével, vasszorgalmával. Később az országos rabbi-képezdebe lép. Csendes, kötelességtudó diák volt. Csak az első beszédet halogatta folyton: nem bizott magában s nem mert nekivágni. De mikor azután erélyes felszólításra mégis részántra magát, társai merő csodálkozással bámulták. Senki sem tételezte fel, hogy ennyi szónoki készség, annyi tehetség lakozik benne. Ugy bukkant fel, mint hirtelen jelenés.

Hivatalát a legnagyobb pontossággal látta el, hivatását odaadó lelkiismeretességgel és önzetlennél töltötte be. Szent és magaslatos feladatnak fogta fel a rabbi hivatását, nem kenyérkeresletnek, nem nyugalmas pihenőnek. „Mózes fehér gyolcskötösben végzte az istenszolgálatot a szentélyben.” Szegény Schreiber Ignác társunk papi köntöse is fehér és mocskotlan maradt mindvégig. Egyenes, becsületos jellem, tiszta, istentelők lélek ragyogott a megboldogultban.

Nemcsak a szó, hanem a tett embere is volt. Az ő nevéhez fűződik, az ő erélyének köszönheti létét az újra támadt *Óbudai zsidó iskola*. A legsúlyosabb időkben hívta életre, egész lelkesedésével tartotta benne a lelket.

Ez az iskola s ennek jövője térítette el szándékától, valahányszor más hitközség megfeszítő felszólítására már-már hajolt s még a nagyvárosi kényelmet is feláldozta volna. „Kötelességeim vannak az iskolával szemben; félek, hogy megsemmisül, ha itthagynom.”

Ugy vélte, Óbuda megint az a dicső, szép község lesz, mint volt egykoron. Száz év előtt Óbuda nevének (Öven jőson) kezdőbetűit „*Erec Jiszróét*”-nek olvasták: szent föld, melyben tóra és istenfélelem otthont talált. Hovatovább a Siraalmak könyvének hangulatát és mondatát kell beleolvasnunk e két betűbe: *écho Josvoh* „miképen ül lesujtottan, elhagyatva s lett újra és újra özveggyé.”

Ez az életben magányos ember pedig, aki annyira szerette a magányt, az egyedüllétet, most csendes magányban pihen az új sírkertben.

Az ő hitközségére szent kötelesség hárul, amellyel tartozik nemcsak az egész magyar zsidóságnak, de a megboldogult szellemének, dicső emlékének is: ezt az iskolát minden erkölcsi és anyagi erejével fenn kell tartania!

Dr. Edelstein Bertalan,
Óbudai rabbi.

— Fölhívás a kongr. és stat. qua. a hitközségekben működő rabbikhoz beszerzési segély tárgyában. Az 1922/8600. M. E. rend értelmében azon lelkészek, kik 1921/2500. M. E. alapján rendkívüli segélyt kaptak, most beszerzési segélyben részesülhetnek.

A beszerzési segély törzösszögből és családi többletből áll, törv. feleség és 24 éven alóli gyermekek után, ha azok 1922 okt.—decemberi családi pótlékot kaptak. Beszerzési segélyben és többletben csak az részesülhet, aki folyó évi októberig féléves tényleges szolgálatot mulathat ki mint anyakönyvvezető rabbi, aki addig csak két havi szolgálattal bír, félösszegre jogosult.

Fölhívjuk a tisztelendő rabbi urakat, sziveskedjenek a következő adatokat sürgősen beküldeni:

1. Részesültek-e 1922 október havi rendkívüli segélyben?
2. Név, állomáshely 1922 október 1-én, hivatali minőség, lelkészi képesítés foka.
3. Hány évi működése van 1922 október 1-én.
4. Feleség és gyermekek neve, kik után 1922. III. évfolyami családi pótlékot kapott, a gyermekek születési idejének feltüntetésével.

Nem veendő föl azon gyermek, kinek es. pótléka csak 1923 elejére utaltatott ki. Akik 1922 októberben nyugdíjaztak, vagy igényjogosultsággal nem bíró állásba jutottak, még megkapják a beszerzési segélyt; ugyancsak özvegyek és árvák, kiknek igényjogosult családfőtartója 1922 október után halt el.

A bejelentett adatok helyességéért a bejelentők erkölcsi és anyagi felelősséggel bírnak. Régebben beküldött okmányokra hivatkozás nem vehető tekintetbe. A bejelentett adatok hatóságilag és a hitközség részéről is igazolandók.

Az ORE elnöksége a fentjelzett adatok sürgős beküldését kéri. Dr. Hevesi Simon, az ORE elnöke.

Az ár ellen

ALIGHOGY elhangzott Gömbös Gyula panasza a magyar kultúra elzsidósításáról, a filharmóniai társaság Petőfi szellemének egy zsidó zeneszerző nagyszerű művén keresztül hódolt. Előadta Radó Aladár Petőfi-szimfóniáját. Radó Aladár annak idején pályázatra készítette el szimfóniáját és mottó gyanánt a következő sort használta fel: „Ott essem el én, a harc mezején.” Petőfi is ott esett el, s miként neki, úgy Radó Aladárnak is beteljesült ez a kívánsága. A világháború legelején a szerb harcmezőn esett el fiatalon, félbenmaradt dalokkal, s színes álmokkal a lelkében, akár csak Petőfi. A Nemzeti Ujság ma azt írja a szimfóniájáról, hogy csak „magyaros” zene, de nem „magyar”. A hősi halott Radó Aladár nemcsak a külfölségekben szenvedte át a hősi halált, meghalni egészen és bensőleg is tudott. A meghalása valódi volt...

GRÜNWARD BÉLA, Liptó vármegye volt alispánja, évszázados dzsentrícsalád sarja, sohasem hitte volna, hogy őt valaha Grünstein Mórnak fogják nevezni a magyar nemzetgyűlésen. Gömbös Gyula még a nevét sem hallotta soha és elég volt neki az, hogy az ellenzék soraiból valaki Grünwaldra hivatkozzék: őt is megtette zsidónak. Gömbös képviselő úr ezuttal tévedett: Grünwald Béla sohasem volt zsidó. Ha legközelebb a nemzetgyűlésen zsidó származású történelemírókra kell

hivatkozni, felsoroljuk a zsidó származásukat: Frankl női = Frankl Vilmos, Lánczy = Lazarsfeld Gyula, Balagi = Bloch Aladár, Acsády = Adler Ignác és Marczali = Morgenstern Henrik.

A POLGÁRMESTER rendeletére elkészítették a főváros személyzetének a hősi halotti listáját. Az elnöki ügyosztály 264 nevet vett fel a főváros hősi halottainak szomorú listájába. A hadbavonultak közül azonban kimaradt „tévedésből” egynéhány. A kereskedelmi iskolai tanárok közül négy hősi halott nevét közli a kimutatás: Faragó Vilmos tart. főhadn., dr. Görög Emil póttartalékos, dr. Lányi János tart. főhadn., Schey Bódog tart. főhadnagy. E négyből három: zsidó. Amint látható, az arány nem éppen kedvező és számukra sem igazolja azokat a tanügyi atrocitásokat, melyeket a főváros tanügyi osztályában Zilahi Kiss Jenőék kezdeményezésére történtek. Azonban még kevésbé tűnnek fel jogosnak ezek a felekezeti elboacsátások és degradálások, ha helyesbítjük ezt a statisztikát is azzal, hogy még három hősi halott van és e három zsidó hősi halottat egészen elszikkasztotta a névsor: dr. Kerekes Ábrist, Déri Mihályt és Zalai Bélát. Hét hősi halottból tehát hat zsidó. Valóban, kissé sok! Nem lett volna-e legjobb az egész hősi kimutatást elhallgatni?

Baracs Marcell beszéde a zsidó egyetemi ifjusághoz

Tisztelt Ünneplő Közönség!

Egybegyűltünk, hogy a templomavatásnak, a világgosságnak ünnepén meggyújtjuk a magunk mécsesét. Ami rész az ünnepből az isteni hit, azt leróttuk templomunkban. Most a költőnek intelmét akarjuk követni:

Csak törpe nép felejtett és nagyságot,
csak előjutt kor hős elődöket;
a lelkes eljár ősei sírlakához
s gyújt régi fényed új szövétneket.

Chanukánkunk mécsese a régi dicsőségnek fényén gyújtott új szövétnek, több mint kétezer esztendő óta fel-felújuló emlékeztető arra, hogy az Istenbe vetett hittel meghatványozott nemzeti erő sokszoros földi tulhatalmon is győzedelmeskedik, lerázza a rabigát és visszahozza a törvénynek uralmát.

Soha ez az emlékezés nem volt megszenteltebb, mint ma, mert soha nem volt annyira telítve a jelennek keserű fájdalommal s a jobb jövődönék sóvárgásával, mint ma.

Mert elődeink ősi hazája nekünk dicső emlék s a dicső emlékek erkölcsi magasztos kihatásai kísérik és kísérjenek is végig életünknek útján, de a nemzeti érzésnek szempontjából már csak emlék. És nemzeti érzésünknek minden szála-gyökere a magyarságé, mely hontalan eleinknek új hazát s a jogtalanoknak új jogot és szabadságot adott.

FEHÉRNEMŰ-VÁSZONÁRU OCCASIÓ-ÁRBAN
FENDRICH IMRE és TÁRSA cégnél Budapest, IV., Deák-tér 3. sz.
(Modern és Breitner-palota)

Hibás paplanok féláron.

5000 paplan kislejtve. Szállodáknak, intézeteknek külön nagy engedmény.
SÁNDOR, PÁPLANGYÁR
IV., Kemermayer Károly-utca 1. (Központi városháza)

A zsidó emléket magyar érzésünk azért érzi ma át szent kesergéssel, mert Judaeának kétezer esztendő előtti sorsát látjuk felujulni hazánk mai helyzetében.

A régi nagy Judaeát az ellenséges nagyhatalmak letörték, az országnak kétharmadát letépték, ennek zsidóságát idegen járomba hajtották s a megmaradt Csonka-Judaeát irigykedő és gyűlölködő apró kis népeknek, a filiszteusoknak, fönikiiaiaknak, ammonitáknak és Idumeusoknak vasgyűrűjével vették körül, mely mind összefűzött és megfojtással fenyegetett.

Ekkor állt elő Isten kegyelméből a Hasmonaeus Matathias és hős fiaival s ezek közt a legdicsebb: Juda, a Makkabi, a pöröly és pörölycsapásaikkal szétzúzták a vasgyűrűt és ismét szabad és nagy lett a nemzet és a megtisztult szentélyből régi fényvel sugárzott a felszabadult népre a törvény.

Nagy Isten, őseinknek Istene, mindnyájunk Istene, ki Istene vagy a magyarnak is, áldd meg a magyart, áldd meg most vagy soha a makkabeusok elszántságával, az ő izmaiknak erejével, hogy a szabadságnak és az ősi törvénynek szent jogán szerezzük vissza, amit jogtalan erőszak tőlünk elrabolt! Add meg nekünk újból Emmausnak és Béthurnak felszabadító győzelmeit és nem bánjuk, ha egy újabb eleási csata minket fog áldozatul megkövetelni!

100 Lipták

Vidám történet a tőzsdéről.

Irtó: Futó Gyula.

II.

En nem is játszottam. Mindenkinél vettem Liptákokat, csak magamnak nem. Magam is csodálkoztam, hogy mit csináltam a Liptákokból. Hisz Önök tudják, hogy mi volt azelőtt az a Lipták. Egy elhanyagolt, egy lenézett papír, egy vicik-vacak, amelyik senkinek sem kellett. És ennek csak a kontremint volt az oka, mert a Lipták mindig egy finom kis papiros volt. És ezt mindenki el is hitte, amikor én a kontremint, Ring Simivel, a fővezérükkel együtt úgy eltűntem a hangommal, hogy hirmondó sem maradt belőle.

És amikor aztán elkezdtek sutlogni, hogy a Stinnes a Liptákkal társulni fog, akkor a Lipták elkezdett menni fölfelé és ment olyan gyorsan, hogy gyakran alig bírtam utólag érni. Ez a Stinnes-társulás határozottan használt a Liptáknak. En ugyan jobb szerettem volna, ha Rotsilddal társultunk volna, mert a Rotsild az mégis csak Rotsild. És mit tudom én, ki az a Stinnes? Talán nem is zsidó.

A Stinnes miatt azután a Lipták úgy szállt felfelé, mint egy galamb. En fölölem azonban felmehetett akár az égig, még sem vettem Liptákokat. En nem akartam a tőzsdén játszani. Az emberek holtra keresték magukat, ami engem hidegen hagyott. Inkább bántottak a feleségem csipkedései. Valaki ott legyen a forrásnál s urának semmit se tudjon csinálni, mondta a feleségem. Más asszonyok rókákat és macskákat kapnak és az uruk nincs is fenn a tőzsdén. Milyen álhatalos ember vagyok és tovább, mondta a feleségem.

A nagy ünnepek is jöttek, szerettem volna egy új cilindert vásárolni, a sárga cipőm is tönkrement, az asszony is folyton a fülemben duruzsolt. Ne csodálkozzanak tehát, ha elhatároztam, hogy a feleségemre és a nagy ünnepekre való tekintettel, egyetlenegyszer eltérek az elveimtől és magamnak is veszek száz Liptákokat. Meg kell jegyezni, hogy közben Ring Simivel közelebbről is megismerkedtem. Ő egy külföldi hitközségnek volt az elnöke. Tehát nem olyan igazi elnök, mint amilyenekhez én régi hitközségeimnél hozzá voltam szokva, mert hisz az ő hitközségét — mivel kicsiny, vagy talán a vezetők nem nagyok — csak körzetnek nevezik. Az

ő körzetében — a Pulyka-utcaiban — laktam én is, odajártam a templomba szombatoként, amikor a börze hál'Istennek zárva van.

Egy péntek este a nagy hitközségtől valami előjárásig-beli ur, talán maga az elnök vagy alelnök megtisztelte templomunkat látogatásával. Ő ott volt, de a kántor nem jött el, pedig a kántornak kellett volna a löchodajdit énekelni és nem az alelnöknek. Megbetegedett, vagy sztrájkolt-e a kántor, ezt biztosan senkisé nem tudta. Nagyon röstelkedtünk, hogy a főelnök ur jelenlétében csak az előimádkozó fog énekelni. A vezetőség, Ring Simivel az élén, igen nagy zavarban volt. En pedig titokban már gyakran égtem a vágytól, hogy egyszer megint énekelhessem a löchodajdit, mert van-e szebb, mint ezt a gyönyörű dalt a kivilágított templomban a gyülekezet előtt énekelni? Persze annak, akinek egy kis szive és olyan hangja van, mint nekem. Felsiettem az előjáróság emelvényére.

— En fogom a löchodajdit énekelni, — sugtam Ring Simi fülébe.

— Maga?

— En? Hisz tudja, hogy kántor voltam.

Elképzelhetik, hogy milyen nagy volt a sikerem. Ring Simi megélt, a vendég főelnök ur kezét szorított velem és Kvarthinhoz hasonlított.

Ettől kezdve, mondhatnám, baráti viszonyba keveredtem Ring Simivel, akinek szemében, amióta kisegítettem a zavarból, igen nagyot nőttek. Üzleti ügyekről azonban keveset beszélgettünk. Ezen a téren nagyon zárkózott volt. Mivel azonban eltökéltem, hogy száz Liptákokat veszek, amiről gazdálkodom, a Samunak nem volt szabad tudni, emélfogva baráti módon Simihez fordultam.

— Jönnék az ünnepek, sok a kiadás, szeretnék egyszer én is valamit keresni. Vásároljon nekem száz Liptákokat és vegye őket kosztba, kedves Ring ur, fordultam barátomhoz.

— Akinek annyira le vagyok kötelezve, mint magának és akinek olyan jó hangja van, mint magának, annak veszek akár ezer Liptákokat is. De nem gondolja, hogy egy kissé már magas a kurzus? — kérdezte barátom, a körzeti elnök.

Ez nem tud még Stinnesről, — gondoltam magamban — s csak mosolyogtam.

Simi eljött aznap a Lipták-piacra, ahol a hossz egész ideje alatt nem mutatkozott. Elkezdte kiabálni: „Hatezerért veszek! Hatezerért veszek!” A szilárd hangulatban eladó nem jelentkezett, a körbenállók erre tullicitálták Simit. „Hatezeregyszázért veszek! Hatezeregyszázért veszek!” — halaltszó minden oldalról. Adtam önnek, magának is, magának is, egyszer, kétszer, háromszor... csapott le Simi, mint héjja a tyukokra.

Würzburg

Tekintetes Szerkesztőség! Nagyságos Főszerkesztő ur! Alulírottak tisztelettel értesítjük, hogy a würzburgi magyar zsidó főiskolai hallgatók segélyező bizottságát megalakítottuk. Egy ilyennek megteremtésével már a múlt szemeszterben is foglalkoztunk, azonban csak most, Wirtmann kollégánk megérkezése után véglegesítettük eredeti tervünket. Mielőtt kérelmünkkel a nagyságos Főszerkesztő ur elé fordulnánk, tájékoztatásul felemlítjük a következőket: Itt, a würzburgi főiskolán 34 magyar zsidó főiskolai hallgató talált szerencsés elhelyezkedésre, akik között olyanok is vannak, akik hazai támogatásra vagy egyáltalán nem, vagy csak részben számíthatnak. Megélhetésük pedig annál súlyosabb, mert zsidó menza nincs, az egyetemi menzára pedig külföldit nem vesznek fel. E szegénysorsu hallgatók érdekében kérjük a nagyságos Főszerkesztő urat: sziveskedjék a külföldön szűkölködő magyar zsidó főiskolai hallgatók részére gyűjtött összegből bennünket is részesíteni, hogy az itteni sok éhező tanulmányai-ban fennakadást ne szenvedjen. Kérésünket megegyezően nagyságos Főszerkesztő ur szives figyelmébe ajánlva, maradjunk tisztelettel: Gerő László, Franz Retszfeld.

Velour-szővetek és bélel-selymek nagy választékban.

Feltűnő olcsó árak.

Szöllősi és Kálmán

selyem- és szövetáruház

Budapest, IV., Hajós-utca 16. (SME-n. sarok)

Strófák a zsidó szivről

Estélyek Szombathelyen

Nagyságos dr. Szabolcsi Lajos urnak,
az „Egyenlőség” főszerkesztőjének

A Szombathelyi Kereskedők Társulata helyiségeiben és támogatásával néhány estély rendezését vettem terbe, amely estélyek tiszta jövedelmét a külföldre szorult zsidó főiskolai hallgatóknak szántam.

A közelmúltban Hoehn Alfréd közreműködésével megtartott első estélyen befolyt tiszta jövedelemből egyidejűleg postautalványon 40.000 (Negyvenezer) koronát küldöttem Nagyságod címére és kérem, hogy ezen összeget felerészben a wieni, másik felerészben pedig a gráci egyetem hallgatóihoz juttatni sziveskedjék. A gráciak segélyezésére különös súlyt fektetek, mert Vas megyéből igen sok tanuló került a gráci egyetemre és ezeknek az eddigi segélyekből igen kevés jutott.

A legközelebbi hasonló estélyt január első napjaiban rendezem meg.

Szombathely, 1922 december 14.

Dr. Stadler Izidor.

*

A Kisujzállási zsidó leányok...

Nagyságos Szabolcsi Lajos főszerkesztő urnak.

Tisztelettel értesítjük, hogy általunk folyó hó 2-án a menzák javára rendezett estély úgy anyagilag, mint erkölcsileg eredményesen zárult.

Az erkölcsi sikerhez nagyban hozzájárult Főszerkesztő ur „Numerus clausus” című darabja, mely híven ecsetelve a zsidó diákság küzdelmét, tudásszomját, élénk viszhangot keltett a közönség lelkében. A zsidó főisk. hallg. által kiküldött Miskolczi alelnök ur néhány szava szívbemarkolóan festette külföldön tanuló diákjaink rettenetes nyomorát. Műsorunk további számai igyekeztek földeríteni a közönséget, melynek eredményeképpen a legjobb hangulatban maradt együtt a közönség záróráig.

Anyagi eredményként 40.000 K-át juttatunk Nagyságodhoz, kérve annak három menza: Budapest, Szeged, Debrecen körüli szétosztását.

Kultúregyletünk szervezése folyamatban van. Mint Főszerkesztő ur is ajánlotta, az Omike helyi ifjúsági csoportjaként alakulunk meg, igyekezvén úgy kulturális, mint jótékonykodási téren eredményes munkát végezni.

A helybeli ifjúság őszinte háláját és köszönetét tolmácsolva támogatásáért s szíves érdeklődéséért, maradtam hitrokoni üdvözléssel őszinte híve:

Holló Margit.

*

Akiknek nincs Chanukájuk...

Kedves Szerkesztő bácsi!

Mellékelten küldünk kétszáz koronát, legyen szíves a Szerkesztő bácsi ezen csekély összeget a szegény árvagyermekeknek juttatni, kik nem részesültek abban az örömben, hogy Chanuka-ünnepekre anyukájuktól kapnának valami csekélységet.

Kezeit csókoljuk a Szerkesztő bácsinak,
Somogy-Csurgó, 1922 december 13-án,

Rosenberg Bözsike és Ibike.

— Székely Kata női kalapszalón, Vadász-utca 15., a Vigadóban levő vásáron méltó nagy feltűnést kelt gyönyörű kalapkiállításával. A kiállítást állandóan vevők veszik körül, s vásárolják a szebbnél-szebb kalapokat. Székely Anna jutányosan vállal alakításokat is.

Ha csak egy könnyet is...

Nagyságos Főszerkesztő Ur!

A hőmezővásárhelyi Zsidó Leányegylet szerény tehetségéhez képest szintén hozzá akar járulni az Egyenlőségnek ahhoz a lélekemelően szép és megható törekvéséhez, mellyel lehetővé akarja tenni, hogy a hazuról elűdözött szegénysorsu zsidó diákok külföldi egyetemeken folytathassák tanulmányaikat.

Mi elsősorban a közeli szegedi zsidó menzát támogatjuk a helybeli szegények segélyezése mellett és jól tudjuk, hogy elenyészően csekély az a tízezer koronányi összeg, melyet felajánlhatunk, de ha csak egy könnyet is sikerül letörölnünk a sápadt, nélkülözött zsidófiuk arcáról, úgy érezzük, hogy tettünk valamit és eddigi fáradozásunk nem volt hiábavaló.

Hitrokoni üdvözléssel:

Hőmezővásárhely, 1922 december 8.

Elek Julia,
tanítónő, elnök.

Janesika pénze...

Kedves Szerkesztő bácsi!

Apáska kérdezte, mit vegyen nekem Chanukára? Azt mondtam, adjon inkább pénzt, mert hallottam, hogy nagyon sok zsidógyerek éheznek. Kaplam 2000 koronát, amelyet elküldök a Szerkesztő bácsinak, adja nekik oda. Kezét csókolom

Steinitz Janesika.

*

Napi tizenöt órát...

Tekintetes Szerkesztőség! Kérem, hogy a mellékelt 320 koronát a prágai főiskolai tanulók felsegítéséhez csatolni sziveskedjenek, virágok helyett, miket a temetőbe szántam. Kiváló tisztelettel egy anya, kinek idegenben él a legdrágább kincsé, egyetlen gyermeke, ki szintén sokat küzd, t. i. most tizenöt órát dolgozik naponta. Özv. Révész Lászlóné, Budapesti.

*

Gizi és Kató vagyona.

Kedves Szerkesztő bácsi!

Sokszor olvastuk becses lapjában, az Egyenlőségben, hogy a mi szegény magyar zsidó diákjaink mennyit szenvednek és nyomorognak külföldön. Ezért elhatároztuk, hogy hirtokunkban lévő csekély összegünket elküldjük Önnek és kérjük, hogy ezen összeget rendeltetési helyére juttassa. Hála köszönettel kezeit csókoljuk:

Körmend, 1922 december 6-án,

Weiczen Gizi és Kató.

*

— A békéscsabai chanuka: 20.000 K. A békéscsabai Chanuka-ünnep óriási sikerrel folyt le. Dr. Holländer Lipót iskolaszéki elnök és dr. Tardos Dezső hitközségi elnök nagyszabásu, meglehangu szónoklatokat mondtak. A szavaló és éneklő ifjúságból kiváltak: Holländer Magda, Bárány Sándor, Guttmann Teréz, Waltz Imre, Geschmey Boriska, Markovits Mária, Deutsch László, Spitz József, Szűsz Erzsike, Ellmann György, Rosenthal Jakab főkantor gyönyörűen énekelt. Hauer Fülöp hitközségi főpénztáros 20.000 koronát gyűjtött a külföldön tanuló zsidó diákok javára a lelkes közönség között.

KEMÉNY-KALLÓS

SELYEMÁRUHÁZA

Budapest, IV., Kosuth Lajos-utca 2. sz.
Telefon 100-30. (Ferencrétiek templomával szemben)

Nagy választék selyemkülönbözőségeket, szünetek és bársonyokban

A Szold gazdasági Juno pótkávégyár

Deutsch Jenő nemesszalóki és Schnyders győri orth. rabbik felügyelete alatt

כשר ושל פסח

pótkávék gyártására is berendezkedett. Kizárólag saját gazdaságokban termelt tiszta és egészséges nyersanyagokból készül.

Minőségben, árban versenyen kívül. Rendelések már most feladhatók:

Szold gazdaság, Mezőlak
(Veszprém-m.)

Kóser baromfi-árusítás.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű hitsorsosokat, hogy a pesti izr. hitközség által ellenőrzött kóser baromfi-árusítást a Hunyadi-téri vásárcsarnokban reám ruházta át, hol olvasztott zsír állandóan kapható.

Tisztelettel **GROSZ SIMONNÉ 146. sz. hely.**

BUTOROK újak és használtak vétel és eladása.
ENGEL, Eötvös-utca 35., Szondi-utcánál. Telefon: 174-60.

Tapéták a legolcsóbban
NEUSTADT-nál
V., Erzsébet-lér 12. (Vilmos császár-ut 4) az udvarban.

Telefon **IMPORT TŰZIFÁT** Telefon
129-58 129-58
Aprítva, pincébe rakva, napiárban azonnal szállít vagonfételekben is
RÜSSLER ZSIGMOND tűzfűtő Budapest
V., Korall-u. 15

Egyesült betegápolók és ápolónők öns. Egylete.

Telefon: József 30-12. Budapest, Stáhl-utca 1. Orvosiag vizsgázott szakképzett ápolónőket ajánl privát házakhoz. Éjjel is hívható.

Belvárosi Tanintézet Előkészít polgári iskolai magán-
IV., Veres Pálné-utca 42. II. em. vizsgákra.



„HENNA”
hajfestésben

specialista

VÁGÓ VIKTOR

hölgyfodrász

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 57 és Siólok

Modern estélyi frizurák!

Fejmosás, hajmunka, manikúra.

Telefonhívó: József 57-07

HIREK

— **Levesosztó a VII. kerületben.** A VII. ker. Izr. Nőegylet december 15-én nyitotta meg az abonyi-utcai zsidó gimnázium helyiségében „Levesosztó”-ját. Több mint 150 szegény kapott ez alkalommal ebédet. Mig tart a tél, a VII. kerület szegényei nem fognak éhezni. Mindennap főtt meleg ételt fog a nőegylet a Levesosztóban részükre kiosztani. Az első levesosztásnál ott voltak mindazok a nőegyleti tagok, Grünfeld Miksáné elnökasszonnyal élén, kiknek áldozatkészsége és szívjósága az elhagyottak védelmét, a szegények istápolását lehetővé tette. Eljött a nemesszívű emberbarát, Pedlow kapitány is Havas Miksáné kíséretében. A Minoszt dr. Baracs Marcelné elnökasszony képviselte, a nagy nőegyletet dr. Bacher Vilmosné. Ott volt Hegedüs Sándor műszaki főtanácsos és Tolnai Béla, a siketnéma-intézeti igazgató is. Weisz Lázár a leveskiosztás első napján minden adag kiosztott leves mellé 100 koronát adományozott a szegényeknek. Chanuka második napján a Nőegylet a minden hét szombatján szokásos „Omike-tanoncuzsonnát” kibővítette. Nyolcvan fiút vendégelt meg hőséges uzsonnával. Előző szombaton a tanoncok között chanuka-ajándékul sapkát, érmelegítőt, szappant stb-t osztott ki a Nőegylet. December 17-én száz kis leánykát öltöztetett fel a Nőegylet tetőtől talpig. Kaptak a kicsinyek felső és alsó ruhát, trikót, szvetttert és nagyszerű cipőket. Legközelebb sorra kerül másik száz gyermek felöltöztetése is. Gondoskodott ezeken kívül a Nőegylet chanuka ünnepén mind a két árvaházról, kórházról, a kis siketnémákról, adott két kézzel, amit adhatott: játékot, kis kötényeket, fésűket és egyéb hasznos dolgokat.

— **A Simon Juditot Franek Gábor,** a győri székesegyház karnagya gyönyörűen megzenésítette. December 17-én mutatták be Győrött nagy sikerrel. Énekelték: Pokorny Margit (Judit), Gonda Elekné (gyermek), Fóth Antal (Simon) és Vidor Andor (zsidópap). A kompozíció óriási tetszést aratott. A zeneművet az Omike estélyén legközelebb bemutatjuk a fővárosi közönségnek.

— **A VII. ker. Izr. Nőegylet** folyó hó 28-án este félhat órakor a Zeneművészeti Főiskola nagyszalonnáján az épülő zsidógimnázium javára művészestélyt rendez. A hangversenyen közreműködnek: Farkas Sándor, a M. Kir. Operaház tagja, Herraufeld Pami hegedűművész, Radnai Erzsébet operatánca, Somló József, a Vígszínház tagja és Szalmás Pirokka zongoraművész. A kísérőjeit Diczfi Oszkár látja el. Jegyek kaphatók Nádor zeneárukereskedésében, károly-körút és a nőegylet irodájában d. e. 11-12-ig és d. u. 4-6-ig.

— **Jótekönyvele est az Izraelita Inárvaház** javára. A inárvaház súlyos anyagi gondjait könnyítendő, ezen inárvaházára január 14-én a Vigadó összes terméiben ténecel egybekötött nagy szabású hangversenyt rendeznek, melynek keretében Burján Károly kamaratánca, Bársony Dóra, az Operaház tagja, Pécsi Blanka, a Magyar Színház tagja, Szóllósi Rózi, az Apolló-Színház tagja, Gál Gyula, a Nemzeti Színház tagja stb. fognak fellépni. Jegyek az intézet igazgató-szállán (VII., Vilna király-ut 25.) várhatóak.

— **Hősök emléke.** A haza védelmében hősi halált halt mátyásfalvi zsidó hősök emléktábláját december 21-én délután 5 órakor a hitközségi templomban gyászistentisztelet keretében fogják ünnepélyesen felavatni.

— **A Budapesti Kerületközi Talmud Tóra Iskola** december 17-én tartották félévi vizsgáival egybekötött Chanukka-ünnepélyüket. Minden iskolának külön bizottsága és ünneplő szónoka volt. A Jósika-utcai iskolában Klein Adolf, Grósz Péter és öbndai Freudiger Samu, a Dessewffy-utcaiiban Groszberg Lipót elnök, Haasz Manó és Spiller Ernő, a Vörösmarty-utcaiiban Kahán Frankl Sámuel, Baum és Schück rabbi, az Ehmannel-telepen Kepes Sándor, a Garay-utcaiiban dr. Abrahamsohn és Kőzpöter Bernát, a Dobozy-utcaiiban Tyrnauer Nathán és Katz Miksa, a Lónyay-utcaiiban Schwarz Jenő és Herschkovits rabbi, a Tar-utcaiiban Weiser és Kiss Márton voltak a bizottság tagjai. Az intézmény részére az ünnepély alkalmával 40.000 korona gyűlt össze.

— **A Magyar Zsidó Ifjak** december 16-iki műsoros táncestélye régmúlt idők boldog, derűs hangulatát varázsoltá rövid időre élénk. A lelkes, derék zsidó ifjak minden lehető elkövettek, hogy a nagy és előkelő közönség minél jobban érezze magát. Az Ügyvédi Kamara pompásan kivilágított és feldíszített összes helyiségeiben folyt le az estély. Magas színvonalu hangverseny előzte meg a táncot. Darvas Lili, a Magyar Színház művésznője, Gencsy Olga dalénekesnő,

Fűző és mégsem fűző
(törvényesen védve)

Az ékszeriémház közli, hogy eladó ékszerrel **ingyen becsüli meg!** Arany-, briliáns-, ezüstérett
Budapest, VII. kerület, Alsóerdőseor 3. szám (Rákóczi-ut sarok.)
Óriási árat fizet!

Őszi divat szenzációja! Könnyű, kényelmes, elegáns. G. E. R. Ó, Budapest, VII. Király-u. 60.
Közvetlen a Király-színház bejáratánál. Telefon: József 60-63

Dr. Pogány Ferenc, az Operaház tagja, Gellért Lajos, a Belvárosi Színház művésze, ki Szabolcsi Lajosnak „Ballada a dobról” című költeményét is elszavalta, Steiner Erzsike hegedűművésznő és Dienzl Oszkár művészetük legjavát adták.

— Komáromi Sándor, a *Mészárosok és Hentesek Lapja* érdemes szerkesztőjének és az *Egyenlőség* nagyszerű segéd-szerkesztőjének sirköteleplezési ünnepélye a rákoskeresztúri izr. temetőben december hó 31-én, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz.

— Nyugtázás. A mitweidai magyar zsidó diákok nagy hálával mondanak köszönetet Bolgár Ignácúnak, a lokaji zsidó társadalom nemes szívű, áldozatkész tagjának, ki tíz ezer márkát küldött a mitweidai zsidó technikusok részére.

Sealsink-kabátok jutányosan Breitfeld szücsnél, Váci-u. 10.

— 200.000 korona az óbudai főrabbi sirkövére. A zsidó szív közmondásos áldozatkészégét is felülmulja az a hevület, amellyel az óbudaiak az oly fiatalon elhalt, nagyra-hivatott tudós papjuk emlékét megörökíteni készülnek. Folyó hó 12-én alakult meg evégből egy sircnköteleplézési bizottság és a megalakulás pillanatában 178.000 korona gyűlt egybe a kegyeletes célra. Az adakozók élén, mint mindig, ezúttal is a Kemény-család vezet 50.000 koronás adományával. A többi adakozó névsora ez: Denhof-család 10.000 K, Braun Jenő és neje 10.000 K, Fuchs Bertalan és neje 10.000 K, Klein Árpád és neje 10.000 K, Klein Jenő 10.000 K, Boros Gyula és neje 10.000 K, Klein Kálmán és Ljót 6000 K, ifj. Weisz Sámuel és neje 10.000 K, Finály Zsigmond és neje 10.000 K, Fleischer Zsigmond és neje 5000 K, Goldmann Gyula családja 4000 K, Földes Ármán és neje 2000 K, Strausz Mór és neje 5000 K, Felber Géza és neje 5000 K, Felber Ljót 5000 K, Berger Ármán és neje 5000 K, Kellner Samu és neje 5000 K, Fenyő József és neje 3000 K, Gyenes Ede és neje 3000 K. A sircnköteleplézési bizottság elnöke: Kemény Lajos, III., Bécsi-ut. 2600. szám.

— A szigetvári izr. hitközség folyó hó 17-én tartotta meg évi rendes novemberi közgyűlését, melynek tárgya az 1923. évre szóló költségvetés és az adókielölő bizottság megválasztása volt. Napirend előtt Deutsch Aladár indítványára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy dr. Szabolcsi Lajosnak, a zsidó érdekek kitarló és tántorithatatlan bajnokának, az Avarffy-perben elért eredményes harcáért köszönetet szavaz és üdvözl. A költségvetés tárgyalása során elhatározta a közgyűlés, hogy dacára az óriási adóterheknek, a vallásos érzés növelése és a hitélet mélyítése szempontjából, a hosszú idő óta betöltetlen rabbi állásra bírja a pályázatot és azt betölti.

— Hymen. Kleinberger Sándor iglói lőgyárórs leányát, Margitot eljegyezte dr. Bloch Manó mosonszentjánosi orvos.

Hoffmann Zsigmond Szombathelyről folyó hó 17-én házasságot kötött Kiss Katóval, Kiss Ferenc tiszafüredi lelkész, elnök leányával.

Willheim Vainá Jenő textilanyagkereskedő e hó 24-én déli félhét-kor az V. kerületi anyakönyvi hivatalban házasságot köt Fuchs Annie Mária priókövel.

Reisz Blanka és Winter Ármán december 24-én déli 12 órakor tarták esküvőjüket a Dobány-utcai templomban.

Chanuka-ünnepélyek

Az Onike és a Főiskolai Hallgatók Chanuka-ünnepélye. Ünnepi hangulatban, várakozással teljesen gyűlt egybe Chanukka első estéjén az ünneplő közönség az Onike dísztermében és zafolász megöltötte a magyar zsidóságnak ezt az akadémiáját. Előtt, hogy együttérzésének kifejezést adjon, dr. Deutsch Ernő, a Menorah magyarországi elnökének kíséretében a nyomorogó magyar társadalom jöteveje, Pédlow Kapitány is, akit a közönség színi nem akáro tapsviharral fogadott. Farakas Sándor, a M. Kir. Opera kitűnő művészenek mestéri módon előadott dalai nyitották meg a felemelő ünnepséget. Utána dr. Baracs Marcel, az Onike elnöke tartott hatalmas beszédet. Abrahamsohn Manó a rombach-templom hírneves főkantora a templomi énekhar kísérete mellett, teljes ornatusban végezte az ünnepi gyertyák gyújtását. Az előkelő közönség nagy tetszése jutalmazta nagy sikerrel énekelt „Moze cur”-ját. Dr. Hevesi Simon, a Zsidó Magyar Főiskolai Hallgatók Orsz. Szövetségének díszelnöke kezdte meg gyönyörű beszédét. Ifjú barátaihoz, a főiskolásokhoz fordul először, inti és buzdítja, hogy három ideált kövessenek, ez a három eszmény: hit, haza, tudás. (Lelkes taps.)

Rendkívüli occasió!

Crépe de chinek!

Crépe georgettek!

Velour és szövetmaradékok!

Napi árnál olcsóbban.

ifj. Vajda Dezső,

IV., Koronaherceg-utca 8. szám.

Szénsavas fürdő otthon!

A „Rupertus” szénsavas fürdőtabletták használata által a legjobb, legolcsóbb és legkényelmesebb szénsavas fürdő készíthető. Kapható mindenütt. Főraktár: Török József R.-T. Gyógyszertára, Budapest, VI. kerület, Király-utca 12.

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagyár és kölcsönző Intézete

Budapest, V. ker., Arany János-utca 10. sz.

Gyárak: V., Balaton-utca 18. és VI., Bulcsu-utca 9

Telefon: 35-92, 80-82, 194-10, 161-90, 112-79. Sürgőnycim: NAGELA

BUTOROK HARTMANN

asztalosmesternél VII., Her-nád-utca 22. Garai-tér mellett. Olcsó és pontos kiszolgálás.

Hécipők, sárcipők, vadászcipők, mindenféle más cipőárúk leszállított árban PERÉNYI cipőárúház Rt. Fürdő-u. 8.

Próbáljon Kossuth Lajos keserűvizet használni, meg lesz győződve, eredményes gyomortisztító hatásáról. Megrendelhető: Budavideki keserűvíz forrás r.-t. Budapest, V. kerület, Zoltán-utca 10. szám.

Mercur berautóüzem

Luxusautó barmikor, bár-hová, úgy vidékre, mint

külföldre barmikor rendelhetők

Telefon: 48-21, 191-46

Budapest VI. ker., Gróf Zichy Jenő-utca 11. szám

„SALMH”

Grundstückhandels-gesellschaft m. b. H.

BERLIN S. 42, Oranienstrasse Nr. 138

Sürgőnycim: Salmassen. Telefon: Amt Moritzplatz 13218

Ingatlanforgalmi vállalat

közvetíti a legszolidabb alapon

bérházak, villák, családi házak, gyárhelyiségek, telkek vételét

Ingatlanok megtekintésénél saját automobil áll a vevők rendelkezésére

Levelzés minden európai nyelven

ELŐSZOBABUTOROK

konyhaberendezések, gyermek- és leányszobabutorok, nagy raktára HAVAS (Kohn) FÜLÖP asztalosmesternél, Budapest, VII., Rózsa-u. 20. Telefon: 1. 2-45

BLUZOTTHON

PRINCZ SÁNDOR Budapest, VII., Király-utca 23

LESZÁLLÍTOTT ÁRAK!

Szövet bluz . . . 2500 Kötő flanel bluz . . . 1800

ruha . . . 2800 Kötő pongyola . . . 2000

ruha . . . 1800 Kötő . . . 1200

BÁNYAI REZSŐ

SELYEM-, SZOVET- ÉS BÉLÉS-ÁRUHÁZA
NAGYBAN ÉS KICSINYBEN

BUDAPEST

IV., TÖRR ISTVÁN-U. 9, FÉLEM,
(VÁCI-UTCA SAROK)

Vidéki kereskedők és szabónőknek
rendkívüli jutányos angró-áruk.

Olcsóbb, mint bárhol!

E héten vételkényszer nélkül mindenki nézze meg!

80 cm. széles ágyneművászon — méterje 431.— kor.
78 cm. széles blus- és ruhaflanell — 487.— kor.
80 cm. széles virágos grenadin — 475.— kor.
120 cm. széles női csikos és kockás szövet 825.— kor.
1/2, 1, 2, 3, 4 méteres maradékok olcsó

alkalmi ajándéknak

MARADÉKHÁZ, VII., Király-utca 21.

Kérem a címre vigyázni!

Legalkalmasabb ajándékok

Óriási választékban ékszerek, órák, valódi ezüst evő-
eszközök és dísz tárgyak legfinomabb kivitelben
Bálint és Dán ékszerészeknél, Budapest,
IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Paplan-occasio!

Száll a paplankirálynál

VII. kerület, Kertész-utca 35. szám
legnagyobb választék.

V Csillárok, főzők, vasalók,
figurák, szel-
relések, alakítások izlésesen és olcsón
Villamos STERN Lipót-körút 20
Telefon: 165

Füredi szücsmeister

VI., Szondy-utca 5. Teréz-körút sarok.

Telefon: 137-07.

Kész szőrmeáruk
raktáron.

Mindenféle nyers
vadbőrt veszek.

T Á N C O T

tanítónék január elseje után, ha legalább husz egy társasághoz tar-
tozó hölgy és ur jelentkezőm lenne. Egy hétéves tanfolyam díja
hell négy óra tanítással 3000 korona.

Egyeseket, vagy kisebb zárthörű társaságot saját lakásukon is
tanítok. Zongoristáról, ha hell gondoskodom. Az összes modern
táncokat tanítom.

Léveiben való megkeresést, illetve jelentkezést kérek

Ö Z V. D R. S T U M P F N É

okl. táncmesternőhöz írni

R Ó Z S A - U T C A 1 0, I I. E M. 5.

Dr. Weiller Ernő főtitkár megkapó zárószavai fejezték be az ünnepélyt. Ki felszólította az egybegyűlteket, hogy az egyesület központi irodájában elhelyezett urnába adakozzanak a Menza, az Ifjúsági Szövetség és a külföldi diákok részére. A felszólítás nagy eredménnyel járt, az adakozást Pedlow kapitány 25.000 koronával kezdte meg és közel 100.000 korona gyűlt össze. Ezután az ifjúság ünnepi vacsorája következett, melyen az Onike vezetősége is résztvett és a háziasszonyi teendőköt dr. Wittmann Mórné, Vészi Józsefné, dr. Bacher Vilmosné, dr. Baracs Marcelné, Stern Samuáné, Havas Miksáné, Steiner Marcelné, Stiassny Emilné, Somogyi Lajosné, dr. Meisels Vilmosné, Löw Sándorné, budai Goldberger Gyuláné, Küliner Gyuláné, dr. Hevesi Simonné, Práger Ferencné, dr. Klug Emilné, Kerpel Vilmosné hölgyek végezték. Az ifjúság Pedlow-féle szeretetadomány-csomagokban is résztvett, melyet az ünnepély után osztottak szét. A nagyszerű estély mindenkire mély hatást gyakorolt és a siker érdekében az ifjúsági Szövetség vezetőségével különösen dr. Weiller Ernő főtitkár és Somogyi Lajos elnökségi tag buzgólkodtak.

Az alapítványi leánygimnázium Chanukka-ünnepélye szép és komoly programmal folyt le december 14-én. Szavaltak: Erdős Erzsé IV. o., Adler Margit IV. o., Breuer Lili V. o., Frimm Stefi VI. o., Ligeti Rózi VII. o. tanulók. Ünnepi beszédet mondott dr. Kandel Samuel hit-tanár. A megjelent vendégek között ott álltak dr. Lederer Sándor, a pesti izr. hitközség elnökhelyettesét, dr. Hevesi Simon és dr. Fischer Gyula főrabbiakat, dr. Munkácsi Bernát tanfelügyelőt. Ezuttal avatták föl azt a művészi, értékes menorah-t, amelyet dr. Lederer Sándor elnökhelyettes ajándékozott az intézetnek. Az ünnepély előtt Wirth igaz-gató szétosztotta a chanukka-jutalmakat az arra érdemes tanulók között.

A Budapesti VIII—IX. kerületi Izraelita Nőegylet és IX. kerületi templomkörzet vezetősége december 17-én, vasárnap este nagyszabású Chanukka-ünnepélyt rendeztek. Az ünnepélyen megjelentek: dr. Lederer Sándor, a hitközség elnökhelyettese, Küliner Gyula templomelőjáró, a IX-ik kerületi templomkörzet elnöksége, dr. Zahler Emil körzeti el-nökökkel és a nőegylet elnöksége. Löw Sándorné elnöknasszonnyal az élén. Dr. Farkas József körzeti főrabbi mondott nagyhatású beszédet, majd dr. Lederer Sándor magas szárnyalású beszéd keretében vázolta azokat a nemes és szép feladatokat, melyek a körzet minden egyes tag-jára várnak a tervbe vett templom felépítésénél. Mint a hitközség el-nökhelyettese a legmesszebbmenő anyagi és erkölcsi támogatását igéri a nagyfontosságú ügy megvalósításához. Dr. Zahler Emil mint a körzet elnöke lendületes szavakkal kérte az egybegyűlt hívőket, hogy a temp-lom felépítését mindenki tehetségéhez mérten tegye lehetővé, hogy a legközelebbi Chanukka-ünnepély már az új templomban legyen megtart-ható. Az ünnepély után a nőegylet elnöksége vendégelte meg a kerület iparostanoncait bőséges vacsorával. A vacsora után dr. Lederer Sándor mondott buzdító beszédet a tanoncokhoz. Dr. Zahler Emil a nőegylet elnöknasszonyát, Löw Sándornét köszöntötte fel, kiemelve azt a nagy jó-ságot, amellyel a kerület szegényeinek az ügyeit intézi. Meltán oszto-kodnak azonban vele ebben a nemes munkában Rozner Rudolfné, Hoff-mann Samuáné, Varga Jakabné, Neumann Arminné, dr. Gábor Arminné, és Rosenberg Sándorné urnók, akik mindent elkövetnek, hogy minél több könnyet szárhassanak fel. A szép ünnepség Löw Sándorné elnöknas-zony záróbeszédével ért véget.

A külföldi zsidó főiskolai hallgatók javára a Lipótváros ifjúsága dec. 23-án a Lipótvárosi Demokrata Körben (V., Koháry-u. 4.) műso-ros zártkörű táncestélyt rendez.

VII. ker. Bethlen-téri templomegyesület december 14-én este tar-totta meg ünnepélyes chanukkai istentiszteletét. Dr. Schwarz Benjámín egyesületi rabbi tartott nagyhatású beszédet. Sirota Sándor főkántor tradicionális éneke nagyban emelte az ünnepi hangulatot. Mely hatást váltott ki egy siketnéma növendéknek a Chanukka jelentőségéről el-mondott története.

A zuglói zsidó ifjak egyesülete a Zeneművészeti Főiskola kister-mében szombaton este lényesen sikerült Petőfi-ünnepélyvel kapcsolatos Chanukka-estélyt rendezett. Az élénk és változatos műsor keretében köz-reműködtek Deutsch Lipót, Dózsa Jenő, a Nemzeti Színház művésze, Braun Erzsike, Abrahamsohn Manó főkántor, Wehner Géza zeneakadé-miai tanár, Rozsnyai Rózsika énekel két dalt, Glück Annus zongora-kíséretével. Windt László magas színvonalú Petőfi emlékbeszédét Her-zog János hegedűszólója követte, Csillag Erzsébet zongorakíséretével. Somló István Petőfi-költeményeket, végül Königs Annu operariákat adott elő.

A jánosházi zsidó ifjúság szép chanuka-estélyt rende-zett Rosner Ferenc, Schlesinger Endre, Singer Aladár kitűnő rendezésében a numerus clausus áldozatai javára. Nagy si-kerrel adták elő Szabolcsi Lajos páros jelenetét: a „Numerus clausus”. Az est eredménye 35.524 korona.

A Bethlen-téri templomegyesület ifjúsági csoportja dr. Schwartz Benjámín vezetése alatt meglehetősen sikerű Chanukka-ünnepélyt rendezett az egyesület dísztermében. Közreműködtek: Sirota főkántor, Guttmann Erzsé, Horvát Béla, Aczél Ferenc, Majd Holler Endre, Weisz Margit, Tuli Ilonka, Neuzröschel Endre, Brüll István és Váradt László. A közremű-ködők sikere mellett kiemelendő Gross Zsuzsa érdeme, aki az anyagi si-ker legjelentősebb részét biztosította.

A józsefvárosi templomkörzet zsidósága december 18-án délután tar-totta chanukka-ünnepélyét a nagyfőváros-utcai templomban. Az új templom zsufoltságig megtelt közönségből mély maghatottságot váltott ki dr. Scheiber Lajos rabbi magasszárnyalású beszéde, melynek vé-geztével linát mondott a külföldön tanuló zsidó diákságért. Dr. Lasz Samu polgári iskolai és Erdős József elemi iskolai igazgatók közre-működésével kis és nagy diákok zsidótárgyu magyar verseket szaval-tak, Somogyi Margit és Vadnai Olga tanárnők szereztek érdemeket a hangulatos ünnepély rendezésében. Dr. Hajdu Marcel körzeti elnök a siker érdeme.

Modern paróókák PIECHNIK ÉS MECHTL Hennée-pasta
IV., Váci-utca 8. sz., félemelet
Kipróbálás díjtalan Telefon: 31. hajfestés

Olvassuk zsidó tárgyú könyveket.
Kívánatra teljes könyvjegyzék díjtalan.

NEUMANN BENŐ KÖNYVKERESKEDÉS
Budapest, VI., Király-utca 8. sz.

A pesti izr. hitközség alapítványi főgimnáziuma az első chanukka-gyertya gyújtáskor, esztendőnkön este, ünnepélyi rendezett a síp-utcai leányiskola imatermében. Az ünnepélyen Lorber kánon végezte az istentiszteleti funkciót. Az ünnepi beszédet Widder Salamon tanár tartotta. Közreműködtek Salgó György, Presser Béla, Grünberg Zoltán, Katona Endre.

A hőmezővársárhelyi középiskolai tanulók fényes Chanukka-ünnepélyt rendeztek dec. 14-én a hitk. nagytermében Büchler Gyula rabbi hittanár vezetése és rendezése mellett, aki magas szárnyalású előadást tartott. Közreműködtek még Goldmann István, Gál Andor, Néderländer Károly, Schwarz An, Singer István, Balassa György, László György, Weisz Adolf, Dániel Ferenc, Halász Zsuzsi, Langfelder Magda, Salgó Rózi, Bárdos Endre, Kellert Margit, Wollner Ilona, Grün László, Salgó Ilona, Gonda Lili, Smilovics Erzs, Deutsch Vilma, Friedmann Olga, Stern Zoltán, főgimn. és polgári isk. tanulók. A chanukka-gyertyát Feldmann Izidor gyújtotta meg.

Az V. ker. négyzet december 21-én délután 3 órakor a kerület aze-gény gyermekeinek felségélyezésére chanukka-ünnepélyt rendez a Lipótvárosi Társaskör helyiségeiben (V., Lipót-körut 1.)

— Bródy Ernő dr. az Omikében óriási sikerű előadást tartott a régi magyarok liberalizmusáról. A kitűnő munkát főző héten közli az Egyenlőség.

— Az újpesti izr. hitközség megdicsőült dr. Venetianer Lajos emlékére 1922. évi december hó 27-én, délután 3/5 órakor rekviemet tart. Az emlékbeszédet dr. Fischer Gyula pesti főrabbi tartja.

— Weisz Miksa dr. ünneplése. Kettős ünnep folyt le a VI. kerületi templomkörzetben: a chanukáé és a kiváló rabbi, Weisz Miksa dr.-nak ötvenedik születésnapja forrasztotta egybe a hívőket. Rein Áron, a körzet alelnöke, közvetlen és keresetlen beszéd keretében adta át az ezüstszerleget, mint a körzet ajándékát Weisz Miksa dr. rabbinak, ki meghatottságában el-elcsukló hangon tudta csak a jubileumi ajándékot megköszönni. Utána a körzeti nő- és leányegylet, mely a Krakauer Samu kitűnő vezetése alatt áll, gyermekfelruházását rendezte, melyet vezettek: dr. Weisz Miksáné, Fleischer Brunóné, Komlós Józsefné, majd Rosenbaum Gizike, Fabriczky és Haskó nővérek, Lakos Márta, Cserhádi Magda, Kiss Erzs, Diamant Manca, Löwinger Margit, Klein Teri és még sokan, kik névtelenül is, de kiveszik részüket a munkából és a jótékonyaságból.

— Szijum. Megkapó szijum-ünnepély volt Balmazújvároson december 16-án. Fried M. főrabbi és Fried Ede kitűnő halachikus fejtegetései után társasvacsora volt, hol Friedmann József elnök és Rosenberg Emil gondnok, Rosenthal M. egyetemi elnök és mások általános tetszést arattak.

— A Földhitelbank részvénytársaság közli, hogy rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen dr. Paupera Ferenc alelnök előterjesztésére az alaptőkének 56 millió koronáról 84 millió koronára való felemelését határozta el. Az új részvények 2500 korona árban bocsáttatnak ki és minden 4 darab régi részvény alapján egy új részvényre december 16-tól 23-ig gyakorolható az elővételi jog.

— A Mayer és Moller Olaj-, Gépkenőcs- és Vegyipari Gyár Rt. folyó hó 20-án tartotta meg évi rendes közgyűlést, amelyen az 1921/22. üzletévre részvényenként 30 korona osztalék állapított meg.

— A Lipótvárosi Takarékpénztár tőkeemelése. A Budapest-Lipótvárosi Takarékpénztár Rt. elhatározta alaptőkéjének 80 millió koronára való felemelését. Az elővételi jog 3 : 1 arányban 320 koronás árban december 20—27-ig gyakorolható.

— A Hazai Fatermelő Rt. december 18-iki közgyűlése megállapította az 1921. év mérlegét, mely az értéksökkenési tartalékalapnak 15 millió K-val való dotálása után 36,146.888.39 K tiszta nyereséget mutat ki. Az 1921. évre részvényenként 200 K (száz százalék) osztalékot fog a társaság fizetni, a tavalyi 75 K-val (37.5%) szemben. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen az igazgatóság Deutsch Bélát igazgatóvá, Weinhaus Gézát és Bartos Ignácot igazgató-helyettesé, Roth Ödön dr.-t és Salgó Róbertet cégvezetővé nevezte ki.

Hőcipő, sárcipő kapható, javítható Neumann-nál, Nagymező-u 44.



Dr. Réh Béla

Elektromágneses gyógyintézet

az összes modern villamos és sugaras gyógy módokkal

Fájdalommentesen gyógyít!

degressiót, álmatlanságot, fejfájást, szédülést, kizugást, nagyothallást, idegzárást, ischiást, bémulásokat, gerinc-, szív-, gyomor- és bérbajokat, agyvérzést, hajhullást, rheumát, köszvényt, ütőér-ehmeszesedést.

VII., Vilma királyné-ut 13.

Kérjen prospektust!

Telefon: József 26-24.

BUTOR Gáspár Nándor, Baross-utca 9. sz. Szolid, olcsó kiszolgálás.

Menyasszonyi kepengék fehérneműk, asztalneműk, vásznak és sálkák reaktiválással, Bleyer Sándor Budapest, IV. ker., Haris-köz 5. szám. Különlegesség kézimunka függönyökben és ágyszerítőkben!



Fischmann Testvérek keféarugyára

Budapest, V., Ugyonk-utca 22. sz.

Börgarnitúrák Flesch kárpitósnál VII., Szűvevény-u. 38. Magyar színházszemben

Adler szücs Alaska róka-, szürke róka-, szürke farkas- és szörme-kabátok a legújandósabbak VI., Király-utca 94.

ARISNYA
LUKACS ÉS PASZTOR
 Budapest, IV., Egyetem-utca 11. (Gróf Károlyi-palotával szemben)
 minden cipő-üzemben



gumiszarok a cipőt tartósabbá és elegánsabbá teszi.

Legszebben és leggyorsabban festenek és tisztítanak Engel Testvérek műfestő és vegytisztító-gyára, női és gyermekruhákat, selymeket és szöveteket. Főüzlet: VII., Síp-utca 11. Telefon: József 128-14

Fűszer- és csomoge-üzlet Budapest, V., Lipót-körut 11. Telefon: 339. **PICK J.** ALAPÍTOTT 1897. **Cukerka-különlegességi üzlet** Budapest, V., Lipót-körut 15. Telefon: 170-98.

Az Egyenlőség e heti gyűjtése

— **ADOMÁNYOK.** E héten beérkezett hozzánk: Tetszés szerinti ki-
osztásra: Z. I.-né 1000 K. Neuer Pál 40 K. Kohn Lipót Kisbér 1000 K.
Sipos Ignácné Vecsés 200 K. Frey Manó Ertény 200 K. Weisz Miksáné
1000 K. N. N. Ujverbász 504 K. Bergmann Zsigmond 200 K. G. O. Bel-
grád 100 K. Neumann Arminné Beszenyög édesanyja elhunytja alkalmá-
ból 500 K. Vértés Albert 1000 K. Tauszig Ignácné Medina 500 K. Bog-
nár Józsefné édesanyja halálának évfordulója alkalmából (kisleánya
megtakarított pénze) 200 K. — **Szentföldi nyomorgók részére:** Krausz
Arthurné Szentés 500 K. Hatvani izr. hitközség 200 K. Szántó Lipót
S.-Berzence 50 K. Braun Ilka 120 K. Klein Albert rabbi Szilashalás
küldeménye, szilashalás izr. hitközség templomadomány 240 K.
Anonyim 400 K. Glattstein Hermann és Testvére Tiszadrog (méir bal-
nép-pénz) 1270 K. Klein Adolf rabbi Szirák küldeménye 1376 K. —
Zsidó vak katonák részére: Weisz Mórné Tószeg 100 K. — **Zsidó Vakok**
Intézete részére: B. E. 800 K. K. Lili és Bandi 500 K. Polláczek Ar-
min Fajsz 100 K. — **Zsidó egyetem alapjárta:** Gross Bösi 100 K.
Brichtha Zoltán Hatvan 500 K. — **Zsidó leányárvaház részére:** Vere-
belyi Jakabné Pásztor 250 K. Mezei Ernő 500 K. Reisz Tibi születése al-
kalmából 250 K. — **Magyar zsidó főiskolai hallgatók részére:** Schwartz
Ignác Keszapér 300 K. Schwartz Sárhögárd 100 K. Lichtenstädter
Bernát Boglár 190 K. Név nélkül 3000 K. Spitz Jakab gyűjtése 5000 K.
Steiner Ferenc Károsvár 1000 K. Ferber Jakabné 200 K. Dévaványai
izr. nőegylet gyűjtése Gelb Gizella esküvője alkalmából 1000 K. Köllér
Elemér és neje 10.000 K. — **Külföldön tanuló magyar zsidó főiskolai**
hallgatók javára: Kohibach Simon nyug. alezredes ur utján Osijekről,
Julius Horzl 350. dr. Rehmitz Emil 200. Tibor Scheiber 120. Maxo Kov-
ács 120. Josef Zimmermann 120. Markó Berger 120. dr. Oskar Kohl-
bach 109. Dragutin Zierer 190. Laci Kraus 200. Akós és Bosa Feren-
d 74. Kántzer 80. dr. Lazarus 100 K. dr. Schmückler 40. Grete Kolar 40.
dr. Vladimir Fischer 80. és kisebb adományok 46. összesen 1990 jug.
korona = 13.690 K. S. I. 500 K. Karcagi Cheyva Radisa 5000 K. dr.
Havasné Kőszeg 200 K. Hatvan izr. hitközség 8000 K. Brachfeld
Gyuri, Janosi és Péter dr. Schäfer Zsigmond utján 25.000 K. Heller Zs.
családjá 3000 K. Alpern Gyuláné Sárhögárd gyűjtése Ernst Sári és Scher-
fer Aladár eljegyzése alkalmából 3100 K. W. J. 10.000 K. Nobel Adolf
Tata 500 K. Forgács Rezsóné 1000 K. Braun Etel gyűjtése Engel Etus
és Schindler Ferenc esküvője alkalmából 1300 K. Hütz Klárka I. polg.
isk. tanuló 200 K. Schlesinger Adolf 500 K. L. A.-né 500 K. Kertész Mór
december. havi hozzájárulás 500 K. Weisz Dávidné 700 K. H. Vajda
Dezso 400 K. Holländer Dezso 5000 K. Müller Adolf 600 K. Hirschorn
gyermekek 700 K. öz. Révész Lászlóné virág-megváltás címén 320 K.
Bölcskei Lajos 100 K. Gárdos Dezso Csorvás 1000 K. Fleischmann Si-
monné Zsambák 500 K. Stern Ignácné 1500 K. Bedő S. Újdombóvár 350
K. Pollák Margit és Ilonka Mátészalka 150 K. Krausz Edit Karcag 120
K. Schwarz Béla VIII. oszt. tanuló 200 K. N. N. 1000 K. Fodor Mihály
Újkéske 600 K. Klein Adolf Kunszentmárton 500 K. Landler Gyula
Nagyszőlősi 1000 K. Kardos M. 400 K. Spitzer Péter Szolnok 500 K.
Weiner Miksáné Győr 1000 K. Cserháti Sándor Salgótarján 1000 K. Fö-
dor László Tószeg 5000 K. Károlyi Rózi Gyöngyös 1000 K. Ehrenfeld
Sándor Újpest 1000 K. Szántó Lipót S.-Berzence 100 K. Schwarcz Ig-
nácné Keszapér 300 K. Weisz Mórné Tószeg 100 K. Jakab Szerén Baja
gyűjtése Jakob Etuska és Flás Imre esküvője alkalmából 4000 K. Hor-
vát Zsuzsi Baltimore (Amerika) születésnapjához ajándék megváltása címén
1000 K. Tolnai Ábrahám Ócsa 400 K. Salamón Jolán Mezőkövesdhez
250 K. Pintér Ignác Turkeve 500 K. Stambberger Ernő Szécsény 2000 K.
W. L. Ráckeve 1000 K. Handler Böske 200 K. Könyv Stefánia 100 K.
Klein Ignác kereskedő Zenta 1120 K. Baumgartner-Köller asszisztensné
14.000 K. F. J. Szeged 500 K. Hahn Mihály Kaposvár 1000 K. Blöck
László Érsekújvárt gyűjtése a hitközségi tagok között 5600 K. Bosko-
vitz József IV. polg. isk. tanuló Kaposvár 1000 K. dr. Stadler Izidor
ügyvéd Szombathely 40.000 K. Bergmann Zsigmond 100 K. B. S. 20 K.
Rónai Lajos 100 K. Pest izr. alapítványi leánygimnázium igazgatósága
utján leány növendékek gyűjtése 20.000 K. Karczag Klári II. polg. isk. ta-
nuló 500 K. Kovács és Berkovitz Pápa 1000 K. Neményi Simon 15 szokol
= 1050 K. Berger Gabi születésnapja alkalmából 200 K. N. N. Pomer
500 K. Jászfényszaru zsidó nők gyűjtése 2300 K. Neumann Arminné Be-
senyözög édesanyja elhunytja alkalmából 500 K. öz. Bloch Mártonné
Újkéske 300 K. Fenyő Pál Abaújszántó egy vesztett fogadás alkalmából
500 K. Kellner Imre és Mann Nándor Tolcsva gyűjtése 1000 K. Reszler
Sándor gyűjtése 480 K. öz. Schwartz Sámuelné Köröstarcsa 200 K.
Vajda Lipótné Hatvan 100 K. Pollák Aranka gyűjtése Fenyő Aifréd el-
hunytja alkalmából koszorúmegváltás címén 1700 K. Gerő Mór lakatos-
árú gyáros 5000 K. Kepes Ferenc és neje 1000 K. Braun Rózi és Ju-
liska Aba 500 K. Ruzs Adolfné Békésszentandrás édesanyja halálának
évfordulója alkalmából 200 K. Schumy Gabriella és László gyűjtése 700
K. Agoston Kálmán 1000 K. Braumann Birke Siófok 500 K. Löffkovits
Erzsébet polg. isk. tanuló Jászberény K. Bauer Sándor 200 K. St.
I. 1000 K. — **Országos Izraelita Patronája-Egyesület részére:** Pollák Józ-
sef lakásán tartott minjian alkalmából adakozók: Reisz Henrik 500 K.
Springer József 500 K. Weisz N. 200 K. Sebők Béla 500 K. Friedenthal
N. 100 K. Kardos N. 100 K. Knöpfler Norbert 100 K. Knöpfler Samu
100 K. Schiff Mór 100 K. Schiff I. Gyula 40 K. Pollák József 100 K.
Vértés Mór 200 K. összesen 2340 K. — **Izraelita Aggokháza részére:** Me-
zei Ernő 500 K. Reisz Samu Orczy-ut 24. Reisz Tibi születése alkalmából
250 K. — **Ehez zsidó gyermekek javára:** F. Cz. 500 K. N. N. Szloven-
szkókból 4000 K. Elká. Janosi barmievője alkalmából 2000 K. K. Lilli és
Bandi 500 K. S. J. 500 K. Polláczek Armin Fajsz 100 K. Herez Géza
1922. dec. 15. nagyon szomorú nap emlékére 200 K. B. S. 30 K. Steinitz
Jancsika 2000 K. Balatonboglári izraelita szentegylet 2000 K. Blázun-

ker Sándor és Béla chanukka-pénzük 140 K. Wintner István IV. oszt.
reális. tan. gyűjtése első mükedvelői fellérése alkalmából 1000 K. —
Szegei zsidó menza javára: G. B. 300 K. Hódmezővásárhelyi zsidó
leányegylet Elek Juliska utján 10.000 K. Izraelita ifjuság Kisújszállás
Holló Margit utján 14.000 K. — **Zsidó Fiaórvaház részére:** Budai Palika,
Ungár Fricke, Budai Magdika és Ungár Klárka megtakarított pénzüket
szeretettel a szegény gyermekek Chanukka-ünnepeire 3500 K. L. A.-né
500 K. öz. Pollák Adolfné 100 K. Schlesinger Gizl Tokaj 700 K. Ro-
senberg, Bözsike és Ilke Somogyesurgó 200 K. Gardos Dezso Csorvás
1000 K. Szántó Lipót S.-Berzence 50 K. Fabriczy Gyurka nagyanyja
elhunytja alkalmából koszorúmegváltás címén 1900 K. Verebelyi Jakabné
Pásztor 250 K. Mezei Ernő 500 K. Vértés Mór Pollák József lakásán
tartott minjian alkalmából 200 K. öz. Schwartz Sámuelné Köröstarcsa
300 K. Engel Margit és Zsuzsika Vén 200 K. Boskovitz Arminné 1000 K.
Ehrlich Ignác Szolnok 50 K. Herczkovics Gézané Szolnok 100 K. Fekete
Zoltánné Székesfehérvár 300 K. dr. Glück Gyuláné Szombathely 500 K.
Bognár Józsefné édesanyja halálának évfordulója alkalmából 300 K. —
Debreceni zsidó menza javára: Izraelita ifjuság Kisújszállás Holló Mar-
git utján 12.000 K.; D. J. a Kisújszállás izr. ifjak nevében 500 K. —
Zsidó nélkülözött internáltak gyermekei javára: Blau Sándor Piliscsaba
500 K. Anonym 150 K. — **Józsefároslói nyomorgatók javára:** Goldschmid
József Szombathely 500 K. Reiner Ignác bádogy Kecskemét 200 K. G.
I. Cs. 200 K. — **Zalaegezsegi nélkülözött internáltak részére:** Pollák
Margit és Ilonka Mátészalka 150 K. Weisz Mórné Tószeg 100 K. Rónai
Lajos 100 K. — **Budapesti zsidó menza javára:** Fischer Albertné Baja
500 K. Krausz Árpád fia, László, Debelfica 500 dinár = 6500 K. Wolf
Nándorné Szombathely 2000 K. Sellyei izr. hitközség 2250 K. Frensd La-
jos Dunapataj 500 K. Izraelita ifjuság Kisújszállás Holló Margit utján
14.000 K. — **Wien magyar zsidó főiskolai hallgatók javára:** Pápai
Laura Pécs 1000 K. Schön Gizl Újpest 750 K. Brachfeld Gyuri, Jan-
csika és Péter dr. Schäfer Zsigmond utján 25.000 K. Goldmann Mihály
ékszerész Szolnok 50.000 osztrák korona. Hantos Árpád és neje 50.000
osztrák korona. Hantos Andorka megtakarított fillérei 300 K. Krausz
Géza Kaposvár 3100 osztrák korona, H. Vajda Dezso 2000 K. Forgács
Vera 20.000 osztrák korona, Sch. M. Tét 1000 K. Nyaralási maradék
egy bécsi diáknak 30.000 osztrák korona. — **Zsidó hadiövezetek és ár-
vák javára:** öz. Bloch Mártonné Újkéske 200 K. — **Lipótvárosi temp-
lomgyűjtés javára:** Sebők Albert 250 K. Rónai Lajos 100 K. — **Grün-
stein Béla részére:** Löwy Henrikné gyűjtése Cegléd 950 K. Spitz Illés
Paks 150 K. L. A.-né 500 K. Scheiber Márton Tiszakürt 100 K. Gold-
schmid József Szombathely 200 K. Pollitzer Ignác Pápa 400 K. — **VII.
ker. izr. nőegylet szegény gyermekek javára:** Vértés Mór Pollák József
lakásán tartott minjian alkalmából 200 K.

— **Hibajavítás.** Lapunk múlt számában Sternberg Albertné
különböző jótékony célra 40.000 koronát adományozott. Pévedésből né-
hány tételül Sternberg Arminné van feltüntetve, mit ezzel hely-
reigazítottunk.

— **Az Egyenlőséghez rahaneműl beküldtek:** Berger
Mihályné Budapest, W. E.-né Kisbér, Szekeres Béláné Ba-
lassagyarmat, Feldmár Simon Budapest, Kiss Rezső Tisza-
berd, Moskovits Gyuláné Esztergom, Kohn Endre, Deutsch
Armin Sárhögárd, Polgár Samu Budapest.

— **A Magyar Mezőgazdasági Hitelintézet Részvénytár-
saság** 225 millió alaptőkével (50.000 darab részvény á 4500
kor. n. é.) folyó hó 7-én tartott közgyűlésen megalakult. Az
alapítók kijelölése alapján az igazgatóság tagjai lettek: dr.
Berény Zoltán, Benedek Zoltán, dr. Déghy Ödön, Eisler Ján-
os, dr. Farkas Elemér, Göth Jenő, Hány Ágost, Libits Adolf,
Montay Ákos, Montay Lipót, Nagy Béla (vezérigazgató), gróf
Pejacsevicsh Albert, báró Pap Géza, dr. Szende Dezso és
Visnya Ernő. Az intézet Nádor-utca 5. sz. alatti ideiglenes
helyiségében működését már megkezdette.

— **Az Angol-Magyar Bank Részvénytársaság** közli,
hogy igazgatósága elhatározta, hogy a december 30-ára egy-
behívandó rendkívüli közgyűlésen az intézet jelenlegi 230
millió koronás alaptőkéjének 345 millió koronára való fel-
emelését fogja javasolni. Az újonnan kibocsátandó összes
287.500 részvény 2:1 arányban fog a régi részvényeseknek
felajánlani. A kibocsátási feltételeket a közgyűlés fogja
megállapítani. — A külföldi nagyrészvényesekkel történt
megállapodás értelmében a banknál érdekelt csoport a reá-
eső új részvényeket teljes egészükben átveszi.

Arányi Adolf vörösrézműáru - gyáros
Újpest, Lőrinc-utca 7. Telefon 75-00
Pálinkafőzőstők, mosóüstök és rituális fürdőberendezések készítője.

Zománcedény,

CIPŐ ELEGÁNS,
TARTÓS,
OLCSÓ!

háztartási és konyhaszerelési cikkek legjobb be-
vásárlási forrás. Szállodal és vendéglői edények nagy választék-
ban **László Kálmán cégnél**, Budapest, Király-utca 76.
(Király Színházzal szemben.)

Very Well cipőház
Rákóczi-ut 1-3.
(Rónai Nemzeti Színház-épület)

PÁLYÁZATOK

Díjazás: Minden szó egyszeri belkötés 12 K, vastagon szedett betűk: hől 20 K. Pályázatok felvétele: Lipót-körut 20.

Hősök emléktáblája. A móri izr. hitközség és Chevrá Kadisa a templom előcsarnokában a közel jövőben fogja felállítani a világháborúban elesett hőseinek emléktábláját. Azoknak a zsidó hősöknek neveit fogja megörökíteni. Kik a móri hitközséghez, illetőleg ennek anyakönyvi kerületéhez tartoztak. Felkérjük azért azokat, akiknek családtagjai vagy rokonai között hősi halottak vagy eltűntek vannak, hogy azok neveit a megfelelő adatokkal együtt alulírottaknál mielőbb jelentsék be. A móri izr. hitközség nevében Steiner Jakab főrabbi, Mayer Endre hitk. elnök. 3409

KÁNTOR-METSZŐI ÁLLÁS

A csepeli izr. hitközség február hó 1-re belépésre keres három orth. rabbittól kabolókkal rendelkező kántor, sóchet, ubodek, balkore, paszkenolót, elemi és polgári iskolák bitoktatásával. — Ajánlatok fizetési igényekkel és családi állapotuk feltüntetésével Ungár Géza elnökhöz nyújtandók be. 4237

A sárospataki aut. orth. izr. hitközség pályázatot hirdet előmunkozó és metszői állásra. Pályázótól megkívántatik, hogy jó bal tefiló és sóchet ubodek muncho legyen. Fizetés: évi 250.000 korona, fél sechita, 20 a. tűzifa. Működést, családi állapotot és képesítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvények alulírott elnökhöz küldendők. Sárospatak, 1922. december 15. Schreiber Sándor hitk. elnök. 3407

Keresünk egy fiatal, orth. metszőt, aki 5-6 gyermeknek hitoktatását is vállalja. Külön díjazásért. Fizetés megegyezik szerint. Pályázatok Löw Miksa elnök, Konyár (Biharm.) küldendők.

Carmen-Mozgó Dec. 21-től 23-ig, csütörtöktől szombatig **COSMOPOLIS** és egy kétfelvonásos „Ü” burleszk Erzsébet-körut 8. Tel.: J. 129-51.

Telefon J.: **NEMZETI ROYAL-ORFEUM** Telefon J. 121-68. Minden este 1/2 órakor 10 **WEZZANS**, a világhírű arabok és **Aranymadár** Harmath-Zerkovitz Magyar Erzsivel nagy sikerű operettje

Kis Komédia Budapest, VI., Revay-utca 18. Telefon: 14-22. **UJ MŰSOR: AZ UJ ASSISTENS** és „**PFEIFENDECKEL**” Kezdeté 7 1/2 órakor.

BUTOR olcsóbb és jobb mint bárhol, szolid kiszolgálás, díjtalan csomagolás **BEHR** műasztalos **Andrássy-ut 60.** Csengery-utca sarok. Fiókkészlet nincsen. **!!! Ügyeljen a címre !!!**

PÁNZSÉNY joggal a legjobbat követelheti. Ne legyen tehát költéses kísérteket más sz. pítőszerekkel, hanem maradjon meg régi jelszava mellett. En csak a legjobbat, a dr. Kaiserling-féle „HYVARJON” sz. pítőszeret veszem. Ára 300 kor. Főraktár: Török József gyógyszerár Király-ut. 12., Opera-gyógy-szerár, Andrássy-ut. 26., Kartschmaroff-drogéria, Rákóczi-ut. 50., Róna-drogéria, József-körut 50. sz. Fehér kereszt-drogéria, Teleki-tér 1. sz.

Glaser Mihály szücsmester. Kész szőrmeárak raktára Budapest, VI., Izabella-utca 68. szám. (Aradi-u. sarkán.) Átalakítás, javítás, szőrmefestés, nyersbőr kikészítés. — Vadbőröket vásárolok.

DR. PROPPER ÖDÖN VII., Rákóczi-ut 14. Tel.: József. 129-85. **ORVOSI KOZMETIKAI INTÉZETE** Szépséghibák eltávolítása. Orvosi kozmetika. Bőrgyógyászat. Fénykezelések. Specifikus eljárások.

Elegáns ebédlők, hálók, uriszoba, garnitúrák, edl-lárok, festmények, szőnyeg, uj és használtat vasak **BLAU-né** és családok. Wesselenyi-utca 12., Sökelelet 2. sz. Telefon: József 129-60.

PYRAM

Hová megyünk e héten?

(Belépődij nélküli zsidó kulturális előadások.)

A Páva-utcai templomkörzet leánycsoportja f. hó 24-én, vasárnap délután négy órakor, az Országos magyar izr. közművelődési egyesület dísztermében (VIII., Rákóczi-ut 17. I.) a külföldi főiskolai hallgatók javára kultur-előadást rendez.

Hétfőn, folyó hó 25-én d. u. 6 órakor az Omiko nagyszabású **Petőfi-ünnepélyt** rendez saját helyiségében (VII., Rákóczi-ut 17.). Előadók lesznek: 1. Dr. Kardos Albert, a debreceni zsidó gimnázium igazgatója: A százéves **Petőfi** címen. 2. Dr. Dombovány Géza: **Petőfiről mint politikusról** értekezik és végül 3. Gellért Lajos, a Magyar Színház tagja: **Petőfi prózájából**.

Az Izr. Magyar Irodalmi Társulat folyó hó 27-én, szerdán este 6 órakor a pesti izraelita hitközség dísztermében (VII., Sip-utca 12. II. em.) **felolvasó-ülést** tart a következő tárgysorozattal: 1. Dr. Sebestyén Károly: **Petőfi**. 2. Dr. Edelstein Bertalan: **Az agála költészete**, Vendégeket szívesen látunk. Belépődij nincs.

Csütörtökön, folyó hó 28-án este félhétkor Kőbányán, a Kőbányai izr. hitközség tanácstermében (IX., Cserkesz-u. 9.) dr. Kálmán Ödön főrabbi folytatja sorozatos előadását **Apologetika** címen, utána **Sipos Flóra** verseket ad elő.

Vasárnap, folyó hó 24-én d. e. 11 órakor a Lipótvárosi körzet tanácstermében (Csáky-utca 3.) dr. Weisz Sámuel előadást tart.

A zsidó diák heti programja

Csütörtökön, f. hó 21-én, szombaton, 23-án, kedden, 26-án, vivás d. u. 7-10 óráig (VIII., Fhg. Sándor-u. 30/b.).

Szombaton, f. hó 23-án, szerdán, 27-én, d. u. 1/2 8-10 óráig társas összejevetel sakkjátékkal egybekötve a Zsidó Magyar Főiskolai Hallgatók Országos Szövetségének helyiségében (VIII., Rákóczi-ut 17. I.).

A Zsidó Magyar Főiskolai Hallgatók Országos Szövetsége január 21-én rendezi — negyedik — bálját a Vigadó összes helyiségeiben.

Vasárnap, december 24., tévész 5., hétfő 6., kedd 7., szerda 8., csütörtök 9., péntek 10. hójt (ászoro-betévész), szombat 11. Heli szidra: Vájigás (M. I. 44. f. 18. v.—47. f. 27. v.). — Háftoro: Vájhi dvár Hásém eláj (Ezék. 37. f. 15.—28. v.). — Szombat bejövetele: 3 ó. 30 p. Kimenetele: 4 ó. 15 p.

EISERNÉ és SZULNERNÉ

GYERMEKDIVAT-SZALONJA

Bérozsi-ház VI., DESSEWFFY-UTCA 5. Tel. 128-74
Fig- és leány-gyermekruha-, felöltő modelljeiben a legizlésebb szín-összeállítás, kitűnő minőség és elsőrangú kidolgozás összpontosul.

Sár- és hócipők RADÓ IV., Egyetem-tér 5

ZSÁK ponyva, zsinag kaphatók **SCHILLINGER MIKSA R.T.** Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. sz. Zsák- és ponyvaköloszűrés.

BUTOROKAT legolcsóbban vásárolhat **PÁRTOS-nál** Budapest, Andrássy-ut 52. Vidékre csomagolás díjtalan. (Bejárati Eötvös-utcaiban.)

Főszerkesztő: Dr. Szabolcsi Lajos
Felelős szerkesztő: Dr. Gedő Árpád.
Felelős kiadó: Gáspár Márk, igazgató.

TERPENTINES CIPŐ-KRÉMET HASZNÁLJUNK

